

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด
และประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2564

A Needs Assessment for Competencies Development in Measurement
and Evaluation of Primary School Teachers in Nakhon Nayok Primary
Educational Service Area Office

Miss Hathairat Panthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Evaluation
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

ชื่อและนามสกุล นางสาวหทัยรัตน์ พานทอง

แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร กาญจนสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2565

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร กาญจนสุวรรณ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมิน
สมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น

ผู้วิจัย นางสาวหทัยรัตน์ พานทอง รหัสนักศึกษา 2622500367

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร กาญจนสุวรรณ ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2565 จำนวน 386 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายด้าน เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน ($PNI_{modified} = .235$) 2) การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน ($PNI_{modified} = .229$) 3) การเลือกวิธีการวัดและประเมิน ($PNI_{modified} = .224$) 4) การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน ($PNI_{modified} = .219$) 5) การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = .201$) 6) การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($PNI_{modified} = .198$) และ 7) จรรยาบรรณของผู้ประเมิน ($PNI_{modified} = .095$) ส่วนความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะในภาพรวม พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา 5 ลำดับแรก ดังนี้ 1) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน ($PNI_{modified} = .284$) 2) การแปลความหมายของคะแนน ($PNI_{modified} = .254$) 3) การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน ($PNI_{modified} = .250$) 4) การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ ($PNI_{modified} = .240$) และ 5) การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน ($PNI_{modified} = .238$)

คำสำคัญ การประเมินความต้องการจำเป็น การพัฒนาสมรรถนะ การวัดและประเมินสมรรถนะ
ประถมศึกษา

Thesis Title: A Needs Assessment for Competencies Development in Measurement and Evaluation of Primary School Teachers in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office

Researcher: Miss Hathairat Panthong; **ID:** 2622500367;

Degree: Master of Education (Educational Measurement and Evaluation);

Thesis advisors: (1) Dr. Vandee Sangprateptong, Associate Professor;

(2) Dr. Sasitorn Kanchanasuwan, Assistant Professor; **Academic year:** 2021

Abstract

The purposes of this study were to assess and prioritize the needs for competencies development in measurement and evaluation of primary school teachers in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area.

The sample consisted of 386 primary school teachers in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area who were teaching in the academic year of 2022, by means of two-stage sampling. The research tool was a questionnaire on the needs for competencies development in measurement and evaluation of students. The data was analyzed using the frequency, the percentage, mean and needs prioritization using Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The research results revealed that teachers were in need for the competencies development in measurement and evaluation of students and the needs were prioritized as follows: the development of assessment tools ($PNI_{\text{modified}} = .235$), scoring and score interpretations ($PNI_{\text{modified}} = .229$), the selection of assessment methods ($PNI_{\text{modified}} = .224$), the development of the grading process and academic achievement consideration ($PNI_{\text{modified}} = .219$), the adoption of assessment and evaluation in instructional management ($PNI_{\text{modified}} = .201$), the communication of assessment results with concerned individuals ($PNI_{\text{modified}} = .198$), and evaluators' ethics ($PNI_{\text{modified}} = .095$). It further illustrated that in regard to the needs for competencies development, the top five areas required to develop by teachers included the quality verify of assessment tools ($PNI_{\text{modified}} = .284$), score interpretations ($PNI_{\text{modified}} = .254$), the analysis of determination of the components to be evaluated ($PNI_{\text{modified}} = .250$), the development of the tool development diagram ($PNI_{\text{modified}} = .240$), and the determination of students' competency ($PNI_{\text{modified}} = .238$), respectively.

Keywords: Needs assessment, Competencies development, Measurement and evaluation of competency, Primary school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาจาก รศ.ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผศ.ดร. ศศิธร กาญจนสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี รวมทั้งให้กำลังใจและให้โอกาสที่ดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ขอเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณ ศน. โสภณ อੰนบางไทร คุณครูศุภมาส บุญศรี คุณครูชุตินา เสนา และคุณครูสุพักตราพรรณ สุวรรณศรี ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณป้าสมจิต พานทอง และสามี ที่เป็นพลัง เป็นกำลังใจในการศึกษาหาความรู้ ตลอดจนให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

หทัยรัตน์ พานทอง

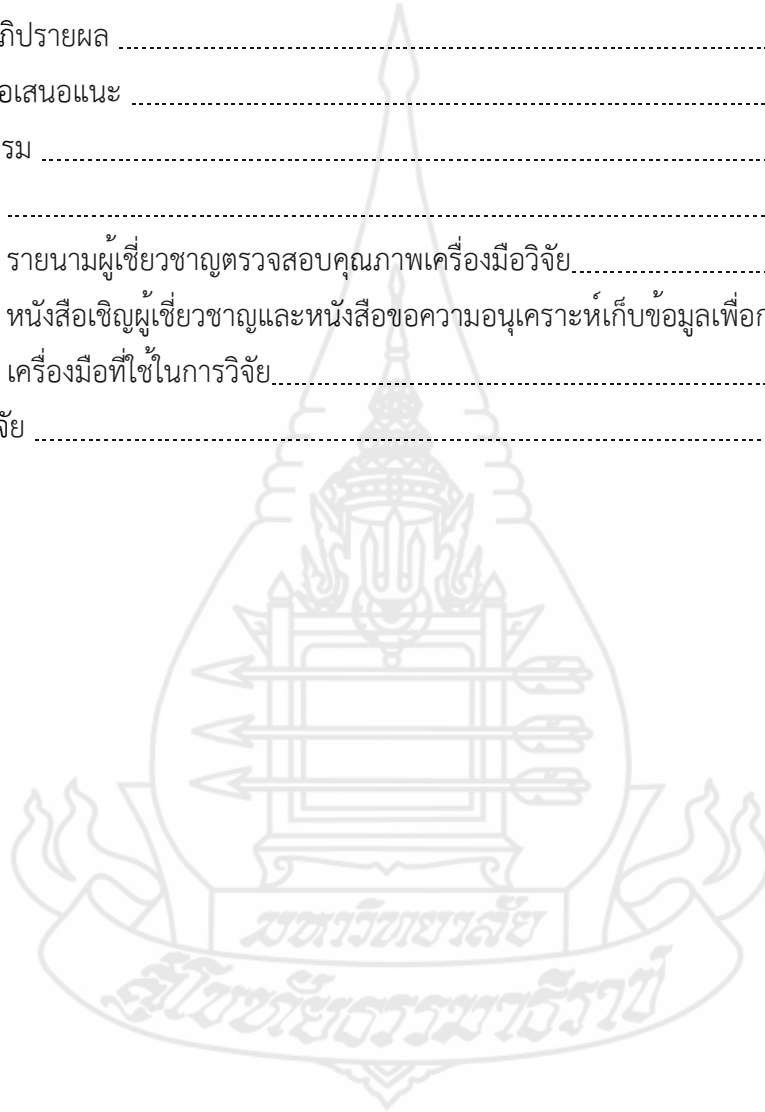
กันยายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
ตอนที่ 1 แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินสมรรถนะ	12
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น ...	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา	72
ตอนที่ 2 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา	83

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปรการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
สรุปรการวิจัย	87
อภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	102
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	103
ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	105
ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	108
ประวัติผู้วิจัย	117

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามอำเภอและขนาดโรงเรียน	62
ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและขนาดโรงเรียน	63
ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและขนาดโรงเรียน	64
ตารางที่ 3.4 แผนผังแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมิน สมรรถนะผู้เรียน	67
ตารางที่ 3.5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	70
ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน	74
ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและ ประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน	75
ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการตรวจให้คะแนนและการแปล ความหมายของคะแนน	76
ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนา การจัดการเรียนการสอน	77
ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรด และตัดสินผลการเรียน	79
ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการสื่อสารผลการวัดและประเมิน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	80
ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านจรรยาบรรณของผู้ประเมิน	82
ตารางที่ 4.8 สรุปผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้าน การวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา เป็นรายด้าน	84
ตารางที่ 4.9 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายสมรรถนะ	85

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 7

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งกระแสโลกาภิวัตน์มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อโลกต้องเผชิญกับปัญหาท้าทายต่าง ๆ ที่รออยู่ในอนาคต มนุษย์มองเห็นคุณค่าของนวัตกรรมการศึกษาเพื่อนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีขึ้นในศตวรรษใหม่ (ทีศนา แชมมณี, 2562, น.1) โลกแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงและผันแปรอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นผลจากการขับเคลื่อนของ 3 กระแสหลัก ซึ่งประกอบด้วย 1) กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่หลอมรวมสังคมทั้งโลกให้เป็นสังคมเดียวเชื่อมโยงโลกทั้งใบเข้าด้วยกัน ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารหรือเดินทางถึงกันได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว 2) กระแสการพัฒนาเทคโนโลยี (Big bang of technology) ที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดดก่อให้เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีขึ้นในโลกอย่างมากทำให้โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และ 3) กระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน (Financialization) ที่เงินเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในโลกสมัยโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เงินเป็นตัวขับเคลื่อนโลกในแทบทุกด้านพร้อมกับการพัฒนารูปแบบเป็นดิจิทัลมากขึ้น 3 กระแสหลักของโลกที่ได้กล่าวมาข้างต้นได้สร้างปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในโลกสมัยใหม่ ที่เรียกว่า VUCA World ซึ่งหมายถึง โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงพลิกผันอย่างรวดเร็ว VUCA เป็นคำย่อของ ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) VUCA World ถือว่าเป็น The New Normal หรือเป็นสภาวะปกติแบบใหม่ของโลกที่ผู้คนในสังคมจำเป็นต้องมีวิธีการอยู่กับ VUCA World ให้ได้เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและเข้าถึงโอกาสใหม่ ๆ ที่เข้ามาด้วยการสร้างความพร้อมในการรับมือความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2563, น.8) ซึ่งการรับมือกับโลกที่มีความผันผวนทำให้มีการพุ่งเป้ามาที่การศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนามนุษย์จึงทำให้มีความจำเป็นที่การศึกษาจะต้องทบทวน ปรับเปลี่ยน พัฒนา จากการให้ความสำคัญกับความรู้อยู่มาเป็นการให้ความสำคัญกระบวนการคิดของผู้เรียน ดังนั้น การปรับและยกระดับสมรรถนะจึงถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน

จากสภาพปัญหาการศึกษาของประเทศไทยที่แสดงถึงความด้อยคุณภาพและระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน นั่นคือ คุณภาพของผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติที่มีคุณภาพต่ำลงจนน่าวิตก รวมทั้งขีดความสามารถในการแข่งขันอยู่ในระดับต่ำไม่ได้มาตรฐานสากล เห็นได้จากข้อมูล O-NET (Ordinary National Education Test) คือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ระดับชั้นพื้นฐานจัดขึ้นโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติหรือ สทศ. ซึ่งเป็นการจัดสอบสำหรับนักเรียนชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 เพื่อวัดคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาของนักเรียนและโรงเรียน โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบในการออกแบบทดสอบ พบว่า คุณภาพของผู้เรียนต่ำมาก ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกสาระการเรียนรู้และมีแนวโน้มต่ำลงทุกปี ในส่วนของผลการทดสอบ PISA (Programme for International Student Assessment) เป็นผลงานของ OECD ประเมินเด็กอายุ 15 ปี ในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านการอ่านเพื่อประเมินความพร้อมที่จะอยู่ร่วมในสังคม ซึ่งมีผลการประเมินต่ำลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา 15 ปี แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของเด็กไทยยังมีความรู้ไม่ได้มาตรฐานสากล และเมื่อเปรียบเทียบกับชาติอื่น ๆ พบว่า นักเรียนร้อยละ 46.75 มีผลการศึกษต่ำ มีเพียงร้อยละ 0.46 เท่านั้นที่มีผลการศึกษาในระดับสูง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564ก, น.10) ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา ปรับปรุงหลักสูตรโดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ เนื่องจากหัวใจสำคัญของการศึกษา คือ “การเรียนรู้ของผู้เรียน” การปฏิรูปการศึกษาจึงจำเป็นต้อง “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ ได้แก่ 1) ครูผู้สอน 2) หลักสูตร 3) การเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผล องค์ประกอบทั้ง 4 ประการดังกล่าวจะสนับสนุน เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง

คำว่า “สมรรถนะ” หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลผ่านการบูรณาการและนำมาประยุกต์ใช้ เช่น ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ให้เกิดผลต่อการปฏิบัติงานและปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาระบบสมรรถนะถูกกล่าวถึงและเป็นที่รู้จักอย่างโด่งดังในปี 1973 เมื่อ McClelland นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ตีพิมพ์บทความ เรื่อง ประเมินหาสมรรถนะดีกว่าประเมินหาความฉลาด (Testing for competence rather than Intelligence) ในบทความนี้ McClelland ได้กล่าวว่า การศึกษาควรเปลี่ยนรูปแบบการวัดผลจากข้อสอบให้เป็นการประเมินสมรรถนะแทน นั่นคือให้พิจารณาบุคคลโดยการมองจากภาพรวมของบุคคล หมายถึง มองทั้งปัจจัยภายนอกและคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติการที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ (McClelland, 1973 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564ข, น.23-24)

การศึกษาของประเทศไทย ได้นำแนวความคิดการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่ระบุจุดหมายของหลักสูตรว่าผู้เรียนมีความรู้อันเป็นสากลและมีสมรรถนะสำคัญ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และ 5) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น.6) เมื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่า สาเหตุสำคัญมาจากการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลตามหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่อิงเนื้อหามากเกินไป ทำให้ครูมุ่งสอนและวัดผลตามเนื้อหาในตัวชี้วัด อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้แต่ขาดสมรรถนะในการใช้ความรู้ ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับหลักสูตรให้สามารถพัฒนาผู้เรียนไปในแนวทางที่ต้องการ นั่นคือ หากต้องการให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 การปรับหลักสูตรให้มุ่งสู่การพัฒนาสมรรถนะจึงมีความสำคัญ ส่งผลให้ต้องมีการพัฒนาการศึกษาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสมรรถนะผู้เรียนเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการทำงาน การใช้ชีวิตและการแก้ปัญหา McClelland แห่งมหาวิทยาลัย Harvard พบว่า สมรรถนะเป็นคุณสมบัติที่สามารถทำนายความสำเร็จในการทำงานได้ดีกว่าเขาวนปัญญา สมรรถนะจึงควรจะเป็นผลลัพธ์ของการเรียนรู้เพราะสามารถนำไปใช้และส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิต

চার্জ บัวศรี (2535, น.14) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะว่าเป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดนี้จะมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ หลักสูตรที่เรียกว่าหลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ จัดทำขึ้นเพื่อประกันว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามที่ต้องการ เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งพัฒนาในด้านทักษะความสามารถ เจตคติ ค่านิยมอันจะมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนในอนาคต หลักสูตรนี้มีโครงสร้างให้เห็นถึงเกณฑ์ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติของแต่ละระดับการศึกษา โดยใช้ทักษะและความสามารถที่มีในแต่ละระดับเป็นฐานสำหรับเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในระดับต่อไป

สมรรถนะที่สำคัญจำเป็นที่ควรกำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรฐานสมรรถนะ พบว่า สมรรถนะหลักของผู้เรียนไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโลกยุค VUCA ที่พลิกผัน ไม่แน่นอน คลุมเครือ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ และการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยี ควรประกอบด้วย 6 สมรรถนะหลัก ที่เป็น Hard skills และ Soft skills ที่สำคัญจำเป็นต่อการใช้ชีวิตและการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ดังนี้

1) การจัดการตนเอง 2) การสื่อสาร 3) การรวมพลังทำงานเป็นทีม 4) การคิดขั้นสูง 5) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 6) การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน การวัดและประเมินผลสมรรถนะของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ครูได้รับสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพตามจุดประสงค์ของสมรรถนะที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนสามารถวางแผนในการพัฒนาตนเอง การประเมินผลไม่ใช่เพียงการวัดผลสัมฤทธิ์เท่านั้น แต่เป็นขั้นตอนแรกในการนำไปสู่การเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็งตามโมเดลการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Jones, 2005 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564ข, น.153) เมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ดังนั้นการดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ครูผู้เป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการวัดและประเมินผล จึงต้องมีการพัฒนาตนเองและเตรียมความพร้อม ซึ่งแนวทางการวัดและประเมินผลตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้การประเมินเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยใช้การประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564ข, น.9)

สมรรถนะครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการกำหนดไว้เป็นแนวทางให้ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยึดถือและปฏิบัติ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้ สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลถูกกำหนดไว้ในสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งครูจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะทางด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้ 1) ทักษะออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน 2) สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และ 4) นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น.2) นอกจากนี้คุรุสภาได้กำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่ในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ข้อที่ 4 การวัดประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดสาระไว้ว่าครูต้องมีสมรรถนะวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลเป็นอย่างมากเพราะถือว่า

เป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562)

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผู้เรียนของครูในศตวรรษที่ 21 อ้างอิงขอบเขตการรู้เรื่องการประเมินของครูจากกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสภาพัฒนาการศึกษานานาชาติ แนวคิดของ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association ที่ได้กำหนดสมรรถนะของครูในการประเมินผลนักเรียนไว้ 7 สมรรถนะ ดังนี้ สมรรถนะที่ 1 ครูควรได้รับการฝึกในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสม สมรรถนะที่ 2 ครูควรได้รับการฝึกให้มีทักษะในการพัฒนาวิธีการประเมินสำหรับการตัดสินใจในการเรียนการสอน สมรรถนะที่ 3 ครูควรได้รับการฝึกให้มีทักษะในการบริหารการสอบ การให้คะแนน และการแปลความหมายผลการประเมินทั้งกระบวนการภายนอกและวิธีการประเมินที่ครูสร้าง สมรรถนะที่ 4 ครูควรได้รับการฝึกให้มีทักษะในการใช้ผลการประเมินเมื่อมีการตัดสินใจเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล วางแผนการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงโรงเรียน สมรรถนะที่ 5 ครูควรได้รับการฝึกให้มีทักษะในการพัฒนากระบวนการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลนักเรียน สมรรถนะที่ 6 ครูควรได้รับการฝึกทักษะในการสื่อสารผลการประเมินให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา สมรรถนะที่ 7 ครูควรได้รับการฝึกทักษะในการตระหนักถึงความผิดจรรยาบรรณ ผิดกฎหมาย และการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมในการประเมินและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลการประเมิน (American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association, 1990, p.4-6) ซึ่งครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนควรมีสสมรรถนะดังกล่าว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครนายก ซึ่งครูผู้สอนระดับประถมศึกษาจะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรมุ่งสู่ฐานสมรรถนะ ครูจึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่สอดคล้องกับการประเมินสมรรถนะผู้เรียน ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกได้มีการลงพื้นที่ นิเทศ ติดตาม พบว่า ครูมีปัญหาในการดำเนินการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน จึงควรมีการวางแผนอบรมพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การอบรมพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนจึงมีความสำคัญแต่การอบรมพัฒนาครูให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและความต้องการนั้นจะต้องมีสารสนเทศที่สะท้อนความต้องการที่แท้จริง

การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น มีประโยชน์ในการวางแผนอย่างมีทิศทาง ความเป็นไปได้ โอกาสเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่มุ่งหวัง นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการดำเนินงานทำให้สามารถวางแผนการปฏิบัติภายใต้ทางเลือกที่เหมาะสม ทั้งยังช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสามารถตรวจสอบได้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, น.33) จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยยึดกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมัพันธ์ระดับนานาชาติ แนวคิดของ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association เพื่อให้เห็นข้อที่ควรพัฒนา และเป็นแนวทางในการวางแผนการวัดและประเมินผลสมรรถนะอันจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

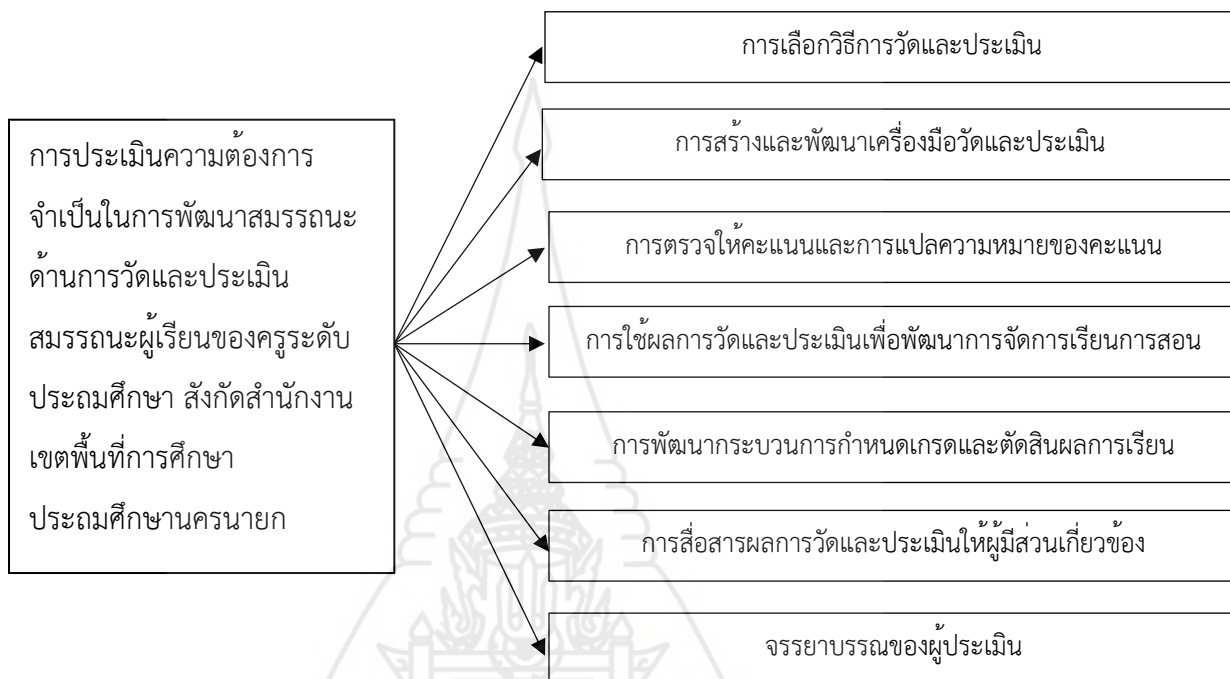
2.1 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

2.2 เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ยึดกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมัพันธ์ระดับนานาชาติ

แนวคิดของ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ด้านตัวแปร

การวิจัยนี้ศึกษาตัวแปร ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา

4.2 ด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยยึดกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมาพันธ์ระดับนานาชาติแนวคิดของ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่

1) การเลือกวิธีการวัดและประเมิน 2) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน 3) การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน 4) การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 5) การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน 6) การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 7) จรรยาบรรณของผู้ประเมิน

4.3 ด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,470 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถทางด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ของแต่ละบุคคลที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน หมายถึง ความสามารถทางด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของครูที่นำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบ ดังนี้

5.2.1 การเลือกวิธีการวัดและประเมิน หมายถึง วิธีการเลือกใช้เครื่องมือให้ครอบคลุมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการประเมินสมรรถนะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน การกำหนดวิธีการและเครื่องมือ การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ และการเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม

5.2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน หมายถึง กระบวนการดำเนินการเพื่อให้ได้เครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนที่มีคุณภาพ นำไปใช้กับผู้เรียนและสามารถสะท้อนผลการประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ประกอบด้วย การสร้างเครื่องมือวัดและประเมิน และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน

5.2.3 การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน หมายถึง การกำหนดตัวเลขเพื่อให้ขนาดความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล และนำตัวเลขที่ได้มาปรับเปลี่ยนจนสามารถเปรียบเทียบได้ ประกอบด้วย การตรวจให้คะแนน และการแปลความหมายของคะแนน

5.2.4 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง และ การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ

5.2.5 การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน หมายถึง กระบวนการพิจารณากำหนดระดับสมรรถนะของผู้เรียนจากข้อมูลสารสนเทศที่ครูผู้สอนรวบรวมโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มหรือเกณฑ์มาตรฐาน และตัดสินผลการประเมินสมรรถนะผู้เรียน ประกอบด้วย การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน และการตัดสินผลสมรรถนะผู้เรียน

5.2.6 การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง การสื่อสารรายงานผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ถูกต้อง ชัดเจน ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้เรียน การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้ปกครอง และการสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้บริหาร

5.2.7 จรรยาบรรณของผู้ประเมิน หมายถึง ลักษณะที่ดีของครูในการดำเนินการประเมินสมรรถนะผู้เรียน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบ

5.3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน หมายถึง กระบวนการที่กำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นและจัดเรียงลำดับความสำคัญของสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน เพื่อระบุความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการที่เป็นระบบ

5.4 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น หมายถึง การเรียงลำดับความมากน้อยของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนโดยใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนจะเป็นสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

6.2 ได้แนวทางการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของครูในด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินสมรรถนะ

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

1.1.1 ความหมายของสมรรถนะ

1.1.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ

1.1.3 สมรรถนะหลักของผู้เรียนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

1.1.4 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู

1.2 แนวคิดและวิธีการวัดและประเมินผล

1.2.1 ความหมายการวัดและประเมินผล

1.2.2 การวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน

1.2.3 การเลือกวิธีการวัดและประเมิน

1.2.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน

1.2.5 การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

1.2.6 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

1.2.7 การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน

1.2.8 การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.2.9 จรรยาบรรณของผู้ประเมิน

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินสมรรถนะ

ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

2.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

2.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

2.4 จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

2.5 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

2.6 การจัดลำดับความต้อ่งการจำเป็น

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้อ่งการจำเป็นในการพัฒนาครู

ตอนที่ 1 แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินสมรรถนะ

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

1.1.1 ความหมายของสมรรถนะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราและนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งได้ให้ความหมายสมรรถนะ ไว้ดังนี้ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายคำว่า สมรรถนะ คือ ความสามารถ (ใช้แก่เครื่องยนต์) เช่น รถยนต์แบบนี้มีสมรรถนะดีเยี่ยมเหมาะสำหรับเดินทางไกล นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะในตัวบุคคลไว้ดังนี้

McClelland (1993 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562ก, น.43) ได้ให้ความหมายของ สมรรถนะ หมายถึง ลักษณะที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคลที่สามารถส่งผลให้บุคคลสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีตามเกณฑ์ที่กำหนดภายใต้งานที่ตนเองรับผิดชอบ

นอกจากนี้ Scott (1998, อ้างถึงใน สุภัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548, น.48) และ ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2547, น.37) ให้ความหมายของสมรรถนะที่สอดคล้องกันไว้ว่า สมรรถนะ คือ คุณลักษณะของบุคคลเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ความสามารถ (Knowledge) ทักษะ (Skills) คุณลักษณะ (Attributes) และอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันส่งผลต่องานซึ่งเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถพัฒนาได้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562ข, น.45) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะ ไว้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นจาก ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ โดยนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงานจนประสบความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564ก, น.6) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะในร่างกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ ไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกทางพฤติกรรมและการกระทำในการใช้ชีวิต การแก้ปัญหา และการปฏิบัติงาน ให้ประสบความสำเร็จ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม สอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในสถานการณ์ที่หลากหลาย

จากความหมายของ สมรรถนะ ที่ได้ให้ความหมายไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุป ได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถทางด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ของแต่ละบุคคลที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2548, น.15) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะไว้มี 5 ส่วน คือ

1) ทักษะ คือ ความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลจากการที่ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญและเชี่ยวชาญ

2) ความรู้ คือ ความรู้ของแต่ละบุคคลในสิ่งที่ต้องรู้ซึ่งอาจเป็นความรู้เฉพาะด้าน หรือความรู้สาระสำคัญ

3) เจตคติ คือ ลักษณะแนวความคิด ความเชื่อของแต่ละบุคคล เช่น ความเชื่อมั่นในตนเองหรือการทำงาน

4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล คือ ลักษณะของแต่ละบุคคลที่อธิบายถึงความเป็นบุคคลนั้นๆ เช่น ลักษณะความเป็นผู้นำ ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

5) แรงจูงใจ/เจตคติ หรือแรงขับภายใน คือ สิ่งส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย เช่น บุคคลพยายามมุ่งปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของตนเองตลอดเวลา

ชูชัย สมิทธิไกร (2540, อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 ก, น.50) กล่าวว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ ทักษะ และความสามารถ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

1) ความรู้ (Knowledge) คือ พื้นฐานของการสร้างทักษะและความสามารถ เป็นสิ่งที่ได้รับการจัดระบบระเบียบไว้เป็นอย่างดี เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงหรือระเบียบวิธีการ ซึ่ง จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานให้เกิดผลดีตามจุดมุ่งหมาย

2) ทักษะ (Skill) คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วถูกต้อง หมายถึง ความสามารถในการประกอบกิจกรรมโดยใช้อวัยวะเคลื่อนไหวภายนอก (Psychomotor type activities)

3) ความสามารถ (Ability) คือ ความสามารถเชิงปัญญาที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน กล่าวคือ เป็นความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาความหมายและองค์ประกอบของสมรรถนะ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากข้อมูลที่ศึกษาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะมีองค์ประกอบ ทั้งหมด 3 องค์ประกอบ นั่นคือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ซึ่งสรุปรายละเอียด ได้ดังนี้

ความรู้ หมายถึง ความรู้ของแต่ละบุคคลที่จำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงาน
ทักษะ หมายถึง ความสามารถของแต่ละบุคคลในการนำความรู้ที่มีมาปรับใช้
ในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะที่ดีของบุคคลในการปฏิบัติงาน

1.1.3 สมรรถนะหลักของผู้เรียนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564ก, น.7-20) ได้ร่างกรอบ
หลักสูตรฐานสมรรถนะและอธิบายถึงสมรรถนะที่กำหนดให้เป็นพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องได้รับการ
พัฒนาให้เป็นความสามารถติดตัวเมื่อจบการศึกษามีลักษณะเป็นสมรรถนะข้ามสาระการเรียนรู้
หรือคร่อมวิชาสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย หรือ
สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เป็นสมรรถนะที่มีลักษณะ
“Content-free” คือ ไม่ขึ้นกับเนื้อหาสาระของศาสตร์ใด ๆ อย่างไรก็ตามสมรรถนะหลักโดยตัวมัน
เองไม่ได้ปราศจากความรู้แต่ความรู้ที่เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะหลักจะเป็นองค์ความรู้เชิง
กระบวนการ (Procedural knowledge) ซึ่งเป็นชุดของขั้นตอนหรือการปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้
บรรลุเป้าหมายของสมรรถนะนั้น ๆ เป็นได้ทั้งกระบวนการที่ใช้เฉพาะศาสตร์หรือบูรณาการข้าม
ศาสตร์ ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะด้านการจัดการตนเอง

นิยาม ความสามารถในการรู้จักรักเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเองการจัดการอารมณ์และความเครียด รวมถึงการจัดการปัญหาและ
ภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะสมดุล (Resilience) เพื่อไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิต
มีสุขภาพที่ดีและมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี มีองค์ประกอบดังนี้ การเห็นคุณค่าในตนเอง การมี
เป้าหมายในชีวิต การจัดการอารมณ์และความเครียด การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต

2. สมรรถนะด้านการคิดขั้นสูง

นิยาม สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณบน
หลักเหตุผลอย่างรอบด้านโดยใช้คุณธรรมกำกับการตัดสินใจที่ซับซ้อนได้อย่างมีวิจารณญาณมี
ความสามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลด้วยความเข้าใจถึง มีองค์ประกอบ ดังนี้ การคิดอย่างมี
วิจารณญาณ การคิดเชิงระบบ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา

3. สมรรถนะด้านการสื่อสาร

นิยาม มีความสามารถรับรู้ รับฟัง ตีความ และส่งสารด้วยภาษาต่าง ๆ
ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาโดยใช้กระบวนการคิดซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ความเข้าใจในระบบคุณค่า
การแก้ปัญหาาร่วมกันผ่านกลวิธีการ สื่อสาร อย่างฉลาดรู้ สร้างสรรค์ มีพลังโดยคำนึงถึงความ
รับผิดชอบต่อสังคม มีองค์ประกอบ ดังนี้ การรับสารอย่างมีสติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ การรับส่งสาร

บนพื้นฐาน ความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง การเลือกใช้กลวิธี การสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร

4. สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม

นิยาม สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงาน กิจการ และการประกอบการใดๆ ทั้งของตนเองและผู้อื่นโดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม มีแผนขั้นตอนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีภาวะผู้นำ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดเห็นที่แตกต่างสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็นที่รับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งภายใต้สถานการณ์ที่ยุ่ยาก มีองค์ประกอบดังนี้ เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ กระบวนการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง

5. สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

นิยาม การปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก รู้เคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในกฎกติกาและกฎหมายมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจรรย์ญาณอยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความหลากหลาย เห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีบทบาทในการตัดสินใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยม ประชาธิปไตย และสันติวิธี มีองค์ประกอบดังนี้ พลเมืองรู้เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น พลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจรรย์ญาณ และพลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง

6. การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน

นิยาม มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของโลกและเอกภพ ความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และธรรมชาติในชีวิตประจำวัน และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี มีความอยากรู้ อยากรูเห็น ช่างสังเกต เห็นคุณค่า สามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมได้เพื่อการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีองค์ประกอบ ดังนี้ การเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกและในเอกภพ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์ การสร้าง ใช้ และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี การมีคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สำหรับการเข้าใจระบบธรรมชาติและอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้เรียน ที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะหลักของผู้เรียนประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและ วิทยาการอย่างยั่งยืน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในหลักสูตรฐานสมรรถนะ ครูผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้โดยพัฒนาสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้านผ่าน 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1.1.4 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการกำหนดสมรรถนะของครูไว้เป็นแนวทางให้ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยึดถือและปฏิบัติ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ การกำหนดกรอบสมรรถนะได้มีการประชุมและวิเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้ สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในส่วนสมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลกำหนดไว้ในสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งครูจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะทางด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้ 1) ทักษะออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน 2) สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และ 4) นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น.2)

ครูสภาเป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ครูสภาได้กำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่ในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ข้อที่ 4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดสาระไว้ว่าครูต้องมีสมรรถนะ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ (ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562)

American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association (1990, p.4-6) สมাপันธ์ระดับนานาชาติ ได้กำหนดมาตรฐานสมรรถนะของครูในการประเมินผลการศึกษา ประกอบด้วย 7 สมรรถนะ ได้แก่

1. สมรรถนะด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน

2. สมรรถนะด้านการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผล

3. สมรรถนะด้านการบริหารการสอบ การให้คะแนน และการแปลความหมายผลการประเมิน ทั้งกระบวนการภายนอกและวิธีการประเมินที่ครูสร้าง
4. สมรรถนะด้านการใช้ผลการประเมินเมื่อต้องตัดสินใจเกี่ยวกับนักเรียน เป็นรายบุคคล วางแผนการสอน พัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุงโรงเรียน
5. สมรรถนะด้านการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดที่ใช้ในการประเมินผลนักเรียน
6. สมรรถนะด้านการสื่อสารผลการประเมินให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง บุคคลทั่วไป และบุคลากรทางการศึกษา
7. สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ กฎหมายและการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมในการประเมินและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลการประเมิน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น.8) วิเคราะห์สมรรถนะและการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์มุ่งศึกษาครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานว่ามีสมรรถนะและการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินในระดับใด พัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู ศึกษาปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการพัฒนาครู ซึ่งในการศึกษา วิเคราะห์สมรรถนะในครั้งนี้ได้ใช้กรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมาพันธ์ระดับนานาชาติ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association เช่นกัน และวิเคราะห์บริบทสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูทั้งในประเทศไทยและระดับนานาชาติ ได้ว่ามีความสอดคล้องกัน แต่มีความแตกต่างในส่วนสมรรถนะของประเทศไทยไม่ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของผู้ประเมิน จึงได้สรุปการวิเคราะห์สมรรถนะการวัดและประเมินผลตามบริบทของประเทศไทย 6 สมรรถนะ ดังนี้ การเลือกวิธีการวัดและประเมิน การสร้างและพัฒนาวิธี/เครื่องมือวัดและประเมิน การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ครูสภาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผล โดยกำหนดสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูไว้ในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีสมรรถนะด้านนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลสมรรถนะการวัดและประเมินผลในประเทศไทยและกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมาพันธ์ระดับนานาชาติ แนวคิดของ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association สรุปได้ว่าสมรรถนะเป็นเรื่องของความรู้ ทักษะ และ

คุณลักษณะ ซึ่งความรู้และทักษะเป็นลักษณะการบูรณาการ ผู้ที่มีทักษะย่อมต้องมีความรู้มาก่อนจึงสามารถปฏิบัติจนเกิดทักษะได้ จากการวิเคราะห์สมรรถนะการวัดและประเมินผล พบว่า สมรรถนะการวัดและประเมินผลในประเทศไทยเน้นด้านความรู้และทักษะ จึงมีความสอดคล้องกับกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมาพันธ์ระดับนานาชาติ ซึ่งสมรรถนะจรรยาบรรณของผู้ประเมินถือว่ามีความสำคัญ ครูผู้ทำหน้าที่การวัดและประเมินผลต้องมีจรรยาบรรณในการประเมินเพื่อให้ผลการประเมินมีความถูกต้อง เหมาะสม เกิดความยุติธรรมต่อผู้เรียน (สมนึก ภัททิยธนี 2545, น.9) ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครู โดยยึดกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมาพันธ์ระดับนานาชาติ แนวคิดของ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association ที่ผ่านการสังเคราะห์ และได้นำมาใช้ทั้งในประเทศไทยและระดับนานาชาติ เป็นลักษณะสมรรถนะที่บูรณาการระหว่างความรู้และทักษะ รวมไปถึงด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ประกอบด้วย 7 สมรรถนะ ดังนี้

1. การเลือกวิธีการวัดและประเมิน
2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน
3. การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน
4. การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
5. การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน
6. การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
7. จรรยาบรรณของผู้ประเมิน

1.2 แนวคิดและวิธีการวัดและประเมินผล

1.2.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล

ในการศึกษาความหมายของการวัดจากพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2554, น.121) ได้ให้ความหมายของการวัดไว้ว่า การวัด หมายถึง การกำหนดตัวเลขเพื่อแทนคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ เช่น การวัดความสูง น้ำหนัก ความรู้ ความสนใจ ระยะทาง เวลา อุณหภูมิ

นักวิชาการหลายท่าน ดังนี้ บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ์ (2535, น.15) สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535, น.111) บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2545, น.8) พิเชิต ฤทธิจรรุญ (2555, น.3) ราตรี นันทสุคนธ์ (2553, น.11) สมนึก ภัททิยธนี (2545, น.3) Chase (1987, น.82) และ Sax (1989, น.4) ได้ให้ความหมาย การวัดผลไว้อย่างสอดคล้องไว้ว่า เป็นขั้นตอนกระบวนการกำหนดค่าเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้แก่พฤติกรรมของบุคคลอย่างมีกฎเกณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาและตัดสิน นอกจากนี้ ศิริชัย กาญจนาวาสี (2552, น.9) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า การวัดจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย

องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ 1) จุดมุ่งหมายของการวัดต้องชัดเจน 2) เครื่องมือที่ใช้วัดต้องมีหน่วยในการวัดและมาตราเปรียบเทียบกับระหว่างหน่วย และ 3) การแปลผลและนำผลไปใช้

ตามพจนานุกรม การประเมินผล หมายถึง การใช้ดุลพินิจพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการนำผลที่ได้จากการวัดไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) ที่กำหนดไว้ เกณฑ์ที่กำหนดอาจเป็นเกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative) หรืออิงกลุ่ม เป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute) หรืออิงเกณฑ์ (ราชบัณฑิตยสภา, 2561, น.122)

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของ การประเมินผล (Evaluation) จากนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ดังนี้ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535, น.17) วนิดา เดชตานนท์ (2540, น.5) สมนึก ภัททิยธนี (2545, น.3) ศิริชัย กาญจนวาสิ (2552, น.9) พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555, น.3) ได้ให้ความหมายสอดคล้องกันไว้ว่า กระบวนการในการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวัดพฤติกรรมของบุคคล เพื่อนำผลมาพิจารณาตัดสินโดยเทียบกับเกณฑ์และมาตรฐาน นอกจากนี้ Gronlund (1985, อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535, น.17) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการตัดสินใจในขอบเขตของวัตถุประสงค์ของการสอนที่เป็นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดังแสดงในสมการ

การประเมินผล = การตีค่าเชิงปริมาณ (การวัด) + การตัดสินคุณค่า

หรือ การประเมินผล=การตีค่าเชิงคุณภาพ (ไม่เป็นการวัด)+ การตัดสินคุณค่า

การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อจากการวัดผลแล้วตัดสินสรุปผลอย่างมีกฎเกณฑ์จึงเป็นผลการตัดสินจากผู้ประเมินไม่ใช่ผลจากการวัดโดยตรง แต่การประเมิน (Assessment) หมายถึง กระบวนการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดด้อย ใช้ตัดสินประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ความเพียงพอของหลักสูตรและใช้ชี้แนะนโยบาย (บุญเชิด ภิญโญพงษ์อนันต์, 2545, น.9)

จากความหมายของการวัดและการประเมินผล ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุป การวัดและประเมินผล หมายถึง การกำหนดค่าของสิ่งต่าง ๆ และตัดสินคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นโดยเทียบกับเกณฑ์และมาตรฐาน

1.2.2 การวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดการสั่งสมความสามารถและเกิดสมรรถนะตามที่กำหนดเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมที่สร้างความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับโลกรอบตัว โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เรียนรู้ด้วยตนเองและกับเพื่อน ๆ รวมถึงวิเคราะห์และจัดการเรียนของตนเองในสภาวะแวดล้อมเชิงบวกที่ส่งเสริมคุณค่าในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในสังคม

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะจึงจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมาย มุ่งเน้นผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ซึ่งก็คือ ความสามารถของผู้เรียนในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต เป็นการเรียนรู้ การสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เรียนรู้เพื่อให้สามารถใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการเรียนรู้เพื่อใช้ประโยชน์ ไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อรู้เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564ข, น.8)

1) หลักการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564, น.10) ดังนี้

(1) ประเมินเพื่อพัฒนา (Formative assessment) โดยถือว่าการประเมินเป็นกิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอนตามปกติ ผู้เรียนมีการประเมินตนเองระหว่างเรียน (Assessment as learning) เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ของตนให้ดียิ่งขึ้น ครูสังเกตและเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น (Assessment for learning)

(2) ใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) จากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เช่น การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) การประเมินจากชิ้นงานจากการปฏิบัติงานรวมถึงการประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อน

(3) ใช้วิธีการวัดจากพฤติกรรม/การกระทำ/การปฏิบัติ (Performance test) ที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะ

(4) ประเมินเพื่อตัดสินผล เป็นการศึกษาผลการเรียนรู้ (Assessment of learning) โดยใช้วิธีการวัดจากพฤติกรรม การกระทำ การปฏิบัติของผู้เรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ (Performance test) ที่แสดงออกถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ K (Knowledge) S (Skills) และ A (Attitude) ตามเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance criteria) และหลักฐานการเรียนรู้อื่น ๆ (Evidence) เป็นการประเมินแบบอิงเกณฑ์ไม่ใช่อิงกลุ่ม

(5) ใช้สถานการณ์เป็นฐาน เพื่อให้บริบทการประเมินเป็นสภาพจริงหรือใกล้เคียงสภาพจริงมากที่สุด

(6) ประเมินผู้เรียนเมื่อพร้อม เป็นการประเมินความก้าวหน้าตามความสามารถของตนเองด้วยเครื่องมือวัดที่เข้าถึงความเชี่ยวชาญ หากไม่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้เรียนจะต้องได้รับการสอนซ่อมเสริมหรือได้รับความช่วยเหลือด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนจนสามารถผ่านได้ตามเกณฑ์จึงจะก้าวไปสู่การเรียนรู้ในขั้นหรือระดับที่สูงขึ้น

(7) รายงานผล เป็นการให้ข้อมูลพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้และการพัฒนาการของผู้เรียนตามความเป็นจริงอย่างรอบด้าน ซึ่งแต่ละสถานศึกษาสามารถพัฒนาขึ้นตามความเหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา

2) ขั้นตอนการประเมินผลสมรรถนะ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564ข, น.142) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนและวิธีการวัดและประเมินผลสมรรถนะ ไว้ดังนี้

(1) กำหนดสมรรถนะอย่างชัดเจนในระดับพฤติกรรมที่สังเกตได้ โดยระบุเกณฑ์การปฏิบัติชัดเจน ซึ่งสิ่งที่จะต้องประเมินอาจเป็นกระบวนการหรือผลงาน รวมถึงลักษณะกลุ่มเป้าหมายในการประเมินทั้งในระดับรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม ออกแบบประเมินสมรรถนะหรือการกำหนดสถานการณ์ในการประเมินที่เกิดพฤติกรรมแบบองค์รวมหรือบูรณาการร่วมกับสมรรถนะย่อยอื่น

(2) กำหนดลักษณะการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย วิธีการประเมิน กรอบการประเมินที่เป็นตัวแทนของพฤติกรรมที่ใช้ในการวัดสมรรถนะได้อย่างครบถ้วนครอบคลุม เกณฑ์การประเมินหรือเกณฑ์การให้คะแนน การกำหนดน้ำหนักคะแนน รวมถึงการกำหนดผู้มีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ ซึ่งสารสนเทศเหล่านี้ผู้เรียนต้องมีส่วนในการรับรู้ และอาจมีส่วนในการร่วมสร้างเกณฑ์การให้คะแนน

(3) ดำเนินการประเมินตามสถานการณ์การประเมินที่กำหนด เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการสะท้อนระดับการพัฒนาของสมรรถนะที่ต้องการประเมิน

(4) แปลผลการให้คะแนนรวมถึงการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนากิจกรรมการประเมิน เช่น การสะท้อนผลถึงความรู้ที่จำเป็นในการลงมือปฏิบัติ ทั้งความรู้พื้นฐาน ความรู้ในเชิงวิธีดำเนินการ ความสามารถย่อยที่ปฏิบัติในการนำความรู้ไปใช้โดยปรับให้เหมาะกับสถานการณ์ รวมถึงการลงมือปฏิบัติด้วยการบูรณาการความรู้ ทักษะ ความสามารถ และกรอบของคุณลักษณะการปฏิบัติที่ดี เจตคติต่อการปฏิบัติหรือค่านิยมที่ดีเป็นเครื่องกำกับในการปฏิบัติที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันได้ เป็นต้น

การประเมินสมรรถนะมุ่งเน้นการประเมินความสามารถของผู้เรียนที่เป็นองค์รวมในลักษณะการประเมินการปฏิบัติว่าผู้เรียนสามารถทำได้บรรลุตามเกณฑ์ความสำเร็จที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินสมรรถนะมักเกิดขึ้นหลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่างๆ ที่สำคัญจำเป็นหรือหลอมรวมเป็นพื้นฐานของสมรรถนะนั้น ๆ ซึ่งในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ ครูสามารถออกแบบการประเมินต่างๆ ในลักษณะของการประเมินระหว่างเรียน (Formative assessment) โดยใช้

เครื่องมือที่หลากหลาย หรืออาจมีการวัดสมรรถนะย่อย ๆ ในระหว่างการเรียนการสอน ซึ่งมักอยู่ในลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง นอกจากนี้ Bergsmann, et al. (2015, อ้างถึงใน อัจศรา ประเสริฐสิน และคณะ, 2564, น.25) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เช่น การประเมินการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น โดยการประเมินจะดำเนินการเป็นไปตามลำดับขั้นของสมรรถนะที่กำหนด

การวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ครูผู้เป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการวัดและประเมิน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรมีสมรรถนะ นั่นคือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จะนำไปปรับใช้ในการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ผู้วิจัยยึดกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมาพันธ์ระดับนานาชาติเป็นสมรรถนะของครูที่จะนำไปใช้ในการประเมินสมรรถนะผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การเลือกวิธีการวัดและประเมิน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน รายละเอียดของ แต่ละหัวข้อจะกล่าวในลำดับต่อไป

1.2.3 การเลือกวิธีการวัดและประเมิน

รังสรรค์ มณีเล็ก (2545, น.5) และ จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2560, น.11) กล่าวถึงความหมายของ การเลือกวิธีการวัดและประเมินผล ไว้อย่างสอดคล้องกันว่า วิธีการใช้เครื่องมือให้ครอบคลุม สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง

สุพักตร์ พิบูลย์ (2545, น.333) ได้กล่าวเพิ่มเติม ความสำคัญของการเลือกวิธีการวัดและประเมินไว้ว่า การเลือกใช้เครื่องมือได้อย่างเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะส่งผลให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีความถูกต้อง และทำให้ข้อมูลมีประสิทธิภาพ

1) ประเภทของการเลือกวิธีการวัดและประเมิน

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2560, น.11) ได้กล่าวถึงประเภทของการเลือกวิธีการวัดและประเมินผลไว้ ดังนี้

(1) เลือกใช้ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์การประเมินว่าเป็นการพัฒนาหรือการสรุปตัดสินผล

(2) เลือกใช้ตามบทบาทผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินแบ่งได้ 4 ลักษณะ

- ก. ครูผู้สอนประเมินตัวนักเรียนโดยตรง เช่น การสังเกต
การสัมภาษณ์ การใช้คำถาม
- ข. นักเรียนใช้เครื่องมือประเมินตนเอง เช่น การรายงานตนเอง
การเขียนสะท้อนผลการเรียนรู้
- ค. ครูผู้สอนประเมินผลงานนักเรียนได้โดยตรง เช่น การตรวจผลงาน
แฟ้มสะสมผลงาน
- ง. ครูผู้สอนใช้เครื่องมือประเมินผลงานนักเรียน เช่น การประเมิน
ภาคปฏิบัติโครงการงาน

(3) เลือกใช้ตามลักษณะการแสดงผลการเรียนรู้และหลักฐานการเรียนรู้
ของผู้เรียน การเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินการเรียนรู้ตามลักษณะการแสดงผลการเรียนรู้
ของผู้เรียน จำแนกได้ 2 ลักษณะ

ลักษณะที่ 1 แบบเลือกคำตอบ เป็นการแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย
วิธีการเลือกคำตอบจากสถานการณ์ คำถาม ตัวเลือกที่ผู้สอบเป็นผู้กำหนด เช่น แบบเลือกตอบ
แบบถูกผิด เป็นต้น

ลักษณะที่ 2 แบบสร้างคำตอบ เป็นการแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย
วิธีการที่ผู้เรียนเขียนแสดงคำตอบ แสดงความคิดเห็น ลงปฏิบัติ สร้างผลงาน ผลิตผลงานด้วย
ผู้เรียนเอง หลักฐานการเรียนรู้จำแนกได้ 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 ผลิตผล เช่น รายงานที่เป็นรูปเล่ม สิ่งประดิษฐ์ แบบจำลอง
แผนภูมิ แฟ้มสะสมผลงาน ผังมโนทัศน์ การเขียนอนุทิน การเขียนความเรียง คำตอบ ที่ผู้เรียนสร้าง
เอง และโครงการงาน

ประเภทที่ 2 ผลการปฏิบัติ เช่น การรายงานด้วยวาจา การสาธิต
การทดลอง การปฏิบัติภาคสนาม การอภิปราย การจัดนิทรรศการ การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนของครู
และรายงานการประเมินตนเองของผู้เรียน

(4) การเลือกใช้ตามสิ่งที่มุ่งวัดและประเมิน การเลือกใช้วิธีการและ
เครื่องมือวัดประเมินผลตามสิ่งที่มุ่งวัดและประเมิน เป็นการพิจารณาถึงคุณลักษณะองค์ประกอบของ
สิ่งที่มุ่งวัดและประเมินรวมทั้งแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนต่อสิ่งที่มุ่งวัดและประเมิน

2) การวางแผน/ออกแบบการวัดและประเมินผล

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2560, น.63-64) และ สังวรรณ รัตประโทก (2561,
น.33) ได้กล่าวถึง การวางแผน/ออกแบบการวัดและประเมิน ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญใน
การดำเนินการวัดและประเมินผล ดังนั้น ผู้ประเมินควรศึกษา วางแผน/ออกแบบการวัดและ

ประเมินผลอย่างละเอียด ชัดเจน เพื่อให้การวัดและประเมินผลในครั้งนั้นมีประสิทธิภาพ และควรดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่ง วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2562, น.2) อธิบายไว้ดังนี้

(1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน พิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายของการนำผลที่ได้ไปใช้อย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการวางแผน/ออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับผลการประเมินที่ต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปมีดังนี้ พัฒนาผู้เรียน ตัดสินผลการเรียน จัดตำแหน่ง และวินิจฉัย เป็นต้น

(2) วิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน โดยผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ก. สมรรถนะ วิเคราะห์กำหนดสมรรถนะที่ต้องการประเมิน

ข. นิยาม ศึกษาสมรรถนะที่ต้องการประเมินอย่างละเอียดและให้ความหมายของสมรรถนะดังกล่าว สังเคราะห์สมรรถนะเพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่ต้องการประเมินอย่างชัดเจน ครบถ้วน

ค. ตัวบ่งชี้ ศึกษานิยามของสมรรถนะที่ต้องการประเมิน วิเคราะห์นิยามและกำหนดตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของแต่ละบุคคลตามสมรรถนะที่ต้องการประเมิน

(3) กำหนดวิธีการและเครื่องมือ ศึกษานิยาม ตัวบ่งชี้ ที่ต้องการวัดและประเมิน จากนั้นกำหนดวิธีการและชนิดของเครื่องมือที่จะนำไปใช้ให้สอดคล้องกับนิยาม ตัวบ่งชี้ ที่ผู้ประเมินได้วิเคราะห์ไว้ ซึ่งการพิจารณาเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มีแนวทางดังนี้

ก. การประเมินจากการปฏิบัติในสภาพจริงควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้

ข. การประเมินที่คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ

ค. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน ต้องสามารถยอมรับได้ทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดการประเมินแบบมีส่วนร่วมระหว่างเพื่อน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง

ง. การประเมินตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองด้านทักษะการเรียนรู้และคุณภาพของผลงาน

การกำหนดวิธีการประเมินสามารถเลือกใช้วิธีการได้หลากหลาย เช่น การสังเกตแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสัมภาษณ์ การรายงานตนเอง การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้แบบประเมินการปฏิบัติจริง การประเมินโดยใช้แฟ้มผลงาน และการทดสอบภาคปฏิบัติ

(4) จัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ

จัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ เป็นการกำหนดเค้าโครงการสร้างเครื่องมือ ซึ่งจะทำให้สร้างเครื่องมือได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย นิยาม และตัวบ่งชี้ การกำหนดเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการวัดและประเมินผู้เรียนนั้นควรศึกษาลักษณะ ข้อดี ข้อจำกัด ของเครื่องมือแต่ละชนิดเพื่อสามารถเลือกใช้เครื่องมือได้อย่างเหมาะสม

3) เครื่องมือการวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยได้ศึกษา เครื่องมือการวัดผลจากนักวิชาการ สุพัทธ์ พิบูลย์ (2545, น.337-340) วรรณดี แสงประทีปทอง (2557, น.6-9) และ จตุภูมิ เขตจตุรัส (2560, น.14-50) สามารถสรุปความหมาย ลักษณะ ข้อดี ข้อจำกัด ของเครื่องมือวัดผล ไว้ดังนี้

(1) แบบทดสอบ หมายถึง ชุดของข้อความสถานการณ์ปัญหาเพื่อใช้เป็นสิ่งเร้าให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมหรือกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อให้ผู้ทำการทดสอบสามารถสังเกตได้และวัดได้มีทั้งแบบทดสอบที่ผู้สอนหรือผู้สร้างขึ้นเอง รูปแบบของคำถามในแบบทดสอบมีหลายรูปแบบ ได้แก่ แบบเลือกตอบ แบบจับคู่ แบบเติมคำสั้น ๆ แบบถูกผิด และแบบความเรียง

ข้อดีของแบบทดสอบ แบบทดสอบเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ได้ง่าย สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประหยัดเวลา การสรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีความเป็นปรนัยสูง

ข้อจำกัดของแบบทดสอบ การสร้างแบบทดสอบที่มีคุณภาพสร้างได้ยาก มีความละเอียดต้องสร้างโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ ใช้เวลาในการสร้างค่อนข้างเยอะเนื่องจาก มีพฤติกรรมที่ต้องการวัดเฉพาะตัว การวัดพฤติกรรมไม่สามารถวัดได้ครบถ้วน ผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้จึงจะสามารถใช้เครื่องมือได้

(2) แบบสังเกต เป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์โดยใช้ประสาททั้ง 5 โดยการเฝ้าดูและติดตามอย่างใกล้ชิดของผู้สังเกต แบบสังเกตประกอบด้วย รายการพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตและลักษณะของพฤติกรรมที่บันทึก ซึ่งนิยมใช้แบบตรวจสอบรายการ(Checklist) แบบมาตราประมาณค่า(Rating scale) หรือระเบียบเหตุการณ์ (Anecdotal records)

ข้อดีของแบบสังเกต สร้างง่าย ใช้ได้สะดวก เก็บข้อมูลได้โดยตรง โดยเฉพาะผู้ที่ถูกสังเกตไม่ต้องการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งการสังเกตข้อมูลจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและไม่รบกวนผู้ถูกสังเกต สามารถใช้เครื่องมือกับผู้ที่ไม่พูดไม่ได้ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ หรือผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล สามารถเก็บข้อมูลที่เป็นความลับ ความละเอียดของผู้ที่ไม่เต็มใจในการตอบได้

ข้อจำกัดของแบบสังเกต ข้อมูลที่ผู้สังเกตได้รับนั้นอาจมีความคลาดเคลื่อน จากความเป็นจริงถ้าผู้สังเกตขาดความชำนาญ ขาดความรู้ ขาดทักษะในเรื่องที่สังเกต กรณีที่ผู้ถูกสังเกตจะส่งผลให้ อาจแสดงพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามความเป็นจริง ความลำเอียงหรือความพอใจไม่พอใจสามารถส่งผลต่อความคลาดเคลื่อนได้

(3) แบบสอบถาม คือ เป็นชุดของคำถามที่ใช้สอบถามข้อเท็จจริงความคิดเห็นหรือความพึงพอใจ ซึ่งเป็นการวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล รูปแบบของคำถามแต่ละข้ออาจใช้คำถามปลายปิดหรือปลายเปิด ลักษณะคำตอบอาจเป็นแบบเลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่งหรือเลือกหลายคำตอบ แบบมาตราประมาณค่า แบบจัดเรียงลำดับ หรือแบบตอบสั้น ๆ หรือแบบความเรียง แบบสอบถามเป็นเครื่องมือจิตพิสัยที่มีคนนิยมใช้มากที่สุด เนื่องจากสร้างง่ายและสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

ข้อดีของแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่สะดวก ประหยัดเวลาเก็บข้อมูลได้รวดเร็วและจำนวนมาก สะดวกในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยเฉพาะสามารถสรุปผล ได้ดีกว่าวิธีอื่นๆ เนื่องจากการตอบจะเป็นแบบฟอร์มเดียวกัน

ข้อจำกัดของแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามอาจไม่ตั้งใจในการตอบแบบสอบถามอย่างจริงจังหรืออาจให้ผู้อื่นตอบแบบสอบถามแทน ผู้ตอบจะต้องเป็นผู้อ่านออกเขียนได้เท่านั้น

(4) แบบวัดเจตคติ คือ เป็นชุดของคำถามเกี่ยวกับการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก กริยาท่าทางของผู้ตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวัดเจตคติมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า สามารถวัดเจตคติโดยการถามผู้ตอบแต่ละคน เพื่อให้ตอบสนองต่อชุดของข้อความเกี่ยวกับความชอบ มาตรวัดเจตคติที่นิยมใช้ คือ มาตรวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert's scale) และมาตรจำแนกความหมายของออสกูด (Semantic differential scale)

ข้อดีของแบบวัดเจตคติ การวัดเจตคติเป็นเครื่องมือที่มีความเฉพาะด้านการวัดเจตคติ ซึ่งเครื่องมืออื่น ๆ ไม่สามารถวัดได้

ข้อจำกัดของแบบวัดเจตคติ การสร้างเครื่องมือแบบวัดเจตคติที่มีคุณภาพดีสร้างได้ยาก ต้องมีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการสร้าง

(5) แบบสัมภาษณ์ หมายถึง วิธีการเก็บข้อมูลโดยการพูดคุย สอบถาม ซึ่งจะเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้เป็นอย่างดี ลักษณะแบบสัมภาษณ์จะเป็นชุดของคำถามที่ผู้ประเมินหรือผู้รวบรวมข้อมูลใช้ถามผู้ให้ข้อมูล และเมื่อได้คำตอบผู้ประเมินเป็นผู้บันทึกคำตอบในแบบสัมภาษณ์ โดยทั่วไปแบบสัมภาษณ์อาจมีการสอบถามไม่ละเอียดเท่ากับแบบสอบถาม

ข้อดีของแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการกำหนดประเด็นคำถาม และทำให้บันทึกคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ชัดเจน รวดเร็ว ใช้ได้กับทุกช่วงวัยทุกเพศ และทุกระดับการศึกษา เนื่องจากไม่ต้องคำนึงถึงการอ่านออกเขียนได้ ปรับคำถามให้ยืดหยุ่นได้ สามารถซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ ได้ถ้าคำตอบยังไม่ชัดเจน

ข้อจำกัดของแบบสัมภาษณ์ การบันทึกการสัมภาษณ์อาจมีความคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้ ใช้เวลา แรงงาน งบประมาณมาก ผู้สัมภาษณ์ต้องมีความสามารถอย่างมากเพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และจะมีความยุ่งยากในการสรุปและแปลความหมายของข้อมูล

(6) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ หมายถึง เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินความสามารถทางการปฏิบัติ การกระทำ ทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการวัดทั้งทักษะการปฏิบัติงาน กระบวนการทำงาน ผลงานการปฏิบัติงาน และผลลัพธ์ของงานว่ามีคุณภาพอย่างไร เครื่องมือที่ใช้วัดอาจเป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ แบบประเมินผลผลิตหรือแบบประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติ

ข้อดีของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ เป็นการวัดทักษะการปฏิบัติที่เครื่องมืออื่น ๆ ไม่สามารถวัดได้ และสามารถวัดทักษะการปฏิบัติได้อย่างละเอียด ครอบคลุมตั้งแต่การปฏิบัติ กระบวนการ และผลลัพธ์ของงาน

ข้อจำกัดของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ การวัดทักษะปฏิบัติต้องใช้เวลาในการปฏิบัติของผู้ที่ถูกประเมิน และผู้ประเมินต้องใช้เวลามากในการตรวจให้คะแนน

(7) แบบบันทึกข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหรือหลักฐาน ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีผู้เขียนบันทึกไว้แล้ว เช่น เหตุการณ์ เรื่องราว ตัวเลข รูปภาพ แบบบันทึกข้อมูลนี้จะประกอบด้วยรายการข้อมูลที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ข้อดีของแบบบันทึกข้อมูล สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาก สะดวก ไม่รบกวนผู้ให้ข้อมูลและประหยัดค่าใช้จ่าย

ข้อจำกัดของแบบบันทึกข้อมูล ข้อมูลที่ได้รับอาจไม่ทันต่อเหตุการณ์ และผู้ประเมินไม่สามารถควบคุมคุณภาพของข้อมูลที่รวบรวมได้

จากการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล จะเห็นได้ว่าเครื่องมือแต่ละชนิดจะมีความสามารถความแตกต่างกันไป ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดย่อมมีข้อดี ข้อจำกัด ดังนั้น ครูผู้ดำเนินการวัดและประเมินผลต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเครื่องมือการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล นอกจากจะต้องเลือกเครื่องมือที่มีความเหมาะสมกับการวัดแล้ว การใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากซึ่งจะส่งผลให้ได้ข้อมูลที่ดี ดังนั้น ผู้ใช้เครื่องมือควรมีความรู้ในคุณลักษณะของเครื่องมือที่ดี

นอกจากนี้ สมบูรณ์ ตันยะ (2545, น.110-113) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึง ลักษณะของเครื่องมือที่ดี ไว้ดังนี้

(1) ความตรง หรือความเที่ยงตรง เป็นคุณลักษณะของเครื่องมือที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงสูงย่อมทำให้ผลการวัดมีความหมายแทนคุณภาพหรือปริมาณของสิ่งของที่ต้องการวัดได้ อย่างไม่ผิดพลาด

(2) ความเที่ยง เป็นคุณลักษณะของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ผลคงที่ แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม เป็นความสอดคล้องกันของผลการวัดสิ่งเดียวกันด้วย เครื่องมือเดียวกันในช่วงเวลาที่ต่างกันแต่ผลยังคงที่

(3) ความยาก เครื่องมือที่ดีควรมีความยากเหมาะสมกับผู้ตอบ ทั้งเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการออกแบบเครื่องมือ

(4) อำนาจจำแนก เครื่องมือที่มีอำนาจจำแนก หมายถึง เครื่องมือที่สามารถแบ่งหรือแยกได้ว่าผู้ตอบหรือผู้ที่ถูกวัดคนใดเก่งอ่อนกว่ากัน มีทรศนะดี-ไม่ดีกว่ากัน หรือมี ลักษณะที่ต้องการมากน้อยกว่ากัน

(5) ความเป็นปรนัย คือ ความสามารถของเครื่องมือที่จะรวบรวมข้อมูลได้อย่างชัดเจน นั้นหมายถึง ความชัดเจนของข้อคำถาม คำตอบ และการให้คะแนน

(6) ความยุติธรรม คือ เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการวัดเพื่อประเมินทางการศึกษานั้นจำเป็นต้องมีความยุติธรรม กล่าวคือ จะต้องไม่ก่อให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบของผู้สอบ ไม่ลำเอียงสำหรับผู้สอบกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ลักษณะข้อนี้มีความจำเป็นมากเมื่อต้องการนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกัน

(7) ความสะดวกและความสามารถนำไปใช้ คือ เครื่องมือที่ดีควรจะต้อง ใช้ง่าย สะดวก มีค่าชี้แจงชัดเจน ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

จากการศึกษาเอกสาร และนักวิชาการ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุป ได้ว่าการเลือกวิธีการวัดและประเมิน หมายถึง วิธีการเลือกใช้เครื่องมือให้ครอบคลุมสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของการประเมินสมรรถนะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ ต้องการวัดและประเมิน การกำหนดวิธีการและเครื่องมือ การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ และการเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม

1.2.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล

วรรณดี แสงประทีปทอง (2557, น.21) รังสรรค์ มณีเล็ก (2545, น.32) และสถาบันทดสอบทางการศึกษา (2551, น.13) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปรายละเอียด ดังนี้

1) การวางแผนการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล

(1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวัด ต้องกำหนดว่าต้องการวัดตัวชี้วัด หรือตัวแปรใด

(2) นิยามสิ่งที่ต้องการวัด ต้องให้ความหมายหรือโครงสร้างหรือขอบเขตของสิ่งที่ต้องการวัดให้ชัดเจน ต้องให้นิยามในรูปของนิยามเชิงปฏิบัติการที่ชัดเจน

(3) เลือกเครื่องมือที่จะใช้วัด เมื่อนิยามสิ่งที่ต้องการวัดแล้วก็พิจารณาข้อมูลที่ต้องการนั้นควรใช้เครื่องมือใดจึงจะได้ข้อมูลที่เหมาะสม ถูกต้อง และครบถ้วน

2) การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล

(1) ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามแผนผังการสร้างเครื่องมือ โดยสร้างเครื่องมือตามเทคนิควิธีการของการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิด ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวที่สร้างขึ้นมีความสามารถสะท้อนความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนได้

(2) พิจารณาทบทวนเครื่องมือก่อนนำไปตรวจสอบคุณภาพ เมื่อสร้างเครื่องมือแล้วควรนำมาพิจารณาทบทวนเครื่องมือที่สร้างขึ้นว่ามีความสอดคล้องวัดได้ตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ มีข้อบกพร่องส่วนใด หรือถ้ามีข้อบกพร่องให้แก้ไขก่อนนำไปตรวจสอบคุณภาพ

การวัดและประเมินผลผู้เรียนต้องเลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการสร้างเครื่องมือถือว่ามีค่ามากหากมีการสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดย่อมส่งผลให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพเช่นกัน ดังนั้น เครื่องมือวัดและประเมินผลควรมีการตรวจสอบหาคุณภาพก่อนนำไปใช้

3) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล

วรรณดี แสงประทีปทอง (2557, น.40-50) ได้อธิบายถึงเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวัดและประเมินผลควรมีการตรวจสอบก่อนนำไปใช้ว่าเครื่องมือดังกล่าวมีคุณสมบัติที่ดีหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและขอคำแนะนำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์เครื่องมือทั้งฉบับ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท

(1) การวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามเนื้อหา หมายถึง ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับเครื่องมือที่ต้องการวัด นั่นคือ เครื่องมือต่าง ๆ สามารถวัดได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาสาระ การวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหาต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการ

วัดเป็น ผู้พิจารณาวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหาอาจทำเป็นแบบสำรวจให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ข้อความแต่ละข้อความ โดยกำหนดคะแนนผลการพิจารณา ดังนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ ต้องการวัด

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ ที่ต้องการวัด

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่า คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ ที่ต้องการวัด

จากผลการพิจารณานำไปคำนวณค่าดัชนีของความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	หมายถึง	คะแนนความคิดเห็นรวมของผู้เชี่ยวชาญ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการพิจารณาดัชนีความสอดคล้องของคำถามแต่ละข้อ ถ้า IOC มีค่า มากกว่าหรือเท่ากับ .50 แสดงว่า คำถามข้อนั้นใช้ได้ ถ้าคำถามข้อใดมีค่า IOC ต่ำกว่า .50 แสดงว่า คำถาม ข้อนั้นวัดไม่ตรงวัตถุประสงค์

(2) ความตรงตามโครงสร้าง หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือที่วัด คุณลักษณะหรือพฤติกรรมตามโครงสร้างของทฤษฎี ความตรงประเภทนี้วิเคราะห์คุณภาพของ เครื่องมือวัดทางจิตวิทยาจึงไม่มีเนื้อหาเป็นกรอบอ้างอิงในการสร้าง ความตรงเชิงโครงสร้างทำได้ หลายวิธี เช่น

ก. การวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นการวิเคราะห์คำถามแต่ละข้อเพื่อ จัดกลุ่มลักษณะร่วมของข้อคำถามว่าองค์ประกอบอะไรบ้าง ลักษณะที่วัดตรงตามทฤษฎีหรือไม่ ถ้า วัดลักษณะที่ตรงตามทฤษฎีแสดงว่าเครื่องมือมีความตรงตามโครงสร้าง

ข. การเทียบกับกลุ่มรู้ชุด เป็นการนำเครื่องมือที่สร้างไปทดสอบกับ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่มีคุณลักษณะที่ต้องการวัด และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่มี คุณลักษณะที่ต้องการวัดแล้วนำผลมาเทียบกัน ถ้าพบว่าเปรียบเทียบได้ผลแตกต่างกันแสดงว่า เครื่องมือมีความตรงตามโครงสร้างในลักษณะของความตรงเชิงจำแนก การเปรียบเทียบคะแนนจาก กลุ่ม 2 กลุ่มนี้ใช้การทดสอบค่าที (t-test)

จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_H	คือ	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีลักษณะที่ต้องการวัด
	\bar{X}_L	คือ	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่มีลักษณะที่ต้องการวัด
	S_H^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่มีลักษณะที่ต้องการวัด
	S_L^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ไม่มีลักษณะที่ต้องการวัด
	N_H	คือ	จำนวนคนในกลุ่มที่มีลักษณะที่ต้องการวัด
	N_L	คือ	จำนวนคนในกลุ่มที่ไม่มีลักษณะที่ต้องการวัด

ค. การหาความสัมพันธ์กับเครื่องมือที่มีโครงสร้างเหมือนกัน เป็นการนำเอาเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปหาสหสัมพันธ์กับเครื่องมือที่ทราบว่าวัดทฤษฎีหรือโครงสร้างเดียวกัน ซึ่งพิสูจน์ไว้แล้ว ถ้าพบว่าค่าสหสัมพันธ์มีค่าสูงแสดงว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นใหม่มีความตรงตามโครงสร้าง ถ้าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือ 2 ฉบับ ทำได้โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับแล้วนำข้อมูล ที่ได้มาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ง. การตรวจสอบในเชิงเหตุผล วิธีการนี้อาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบข้อคำถามวัดตรงหรือสอดคล้องตามกรอบความคิดหรือทฤษฎีอ้างอิงที่ใช้ในการสร้างหรือไม่

(3) การวิเคราะห์ความเที่ยง หมายถึง ความคงที่ของการวัดการวิเคราะห์ความเที่ยงทำได้ 3 ลักษณะ

ก. การวิเคราะห์ความเที่ยงเชิงความคงที่ เป็นการวิเคราะห์ผลการวัดด้วยเครื่องมือเดิมซ้ำ 2 ครั้งว่าได้ผลคงเดิมหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{NXY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2} \sqrt{N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2}}$$

r_{xy}	คือ	ค่าความเที่ยง
X	คือ	คะแนนของผู้สังเกตคนที่ 1
Y	คือ	คะแนนของผู้สังเกตคนที่ 2

ข. การวิเคราะห์ความเที่ยงเชิงความคล้าย เป็นการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดโดยใช้เครื่องมือที่เป็นคู่ขนานกัน โดยนำเครื่องมือทั้ง 2 ชุดไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกันซึ่งจะได้ผลการวัด 2 ชุด แล้วนำผลการวัดทั้ง 2 ชุดมาคำนวณหาค่าความเที่ยง ด้วยสูตรของเพียร์สัน การหาค่าความเที่ยงโดยวิธีนี้สามารถแก้ปัญหาการจำเรื่องราวความรู้ในเครื่องมือฉบับแรกได้ แต่มีข้อจำกัดที่การสร้างเครื่องมือให้คู่ขนานนั้นทำได้ยาก

ค. การวิเคราะห์ความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายใน เป็นการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยพิจารณาจากความสอดคล้องของข้อคำถามจากเครื่องมือชุดเดียว ซึ่งได้จากการวัดกลุ่มตัวอย่างเพียงครั้งเดียว การคำนวณค่าความเที่ยงทำได้ 3 วิธี คือ

วิธีที่ 1 วิธีแบ่งครึ่ง โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวัดกลุ่มตัวอย่างเพียงครั้งเดียวนำมาแบ่งข้อมูลเป็น 2 ชุด จากนั้นคำนวณหาค่าความเที่ยงตามสูตรของเพียร์สัน ค่าความเที่ยงที่ได้จะเป็นค่าความเที่ยงของเครื่องมือครึ่งฉบับ จากนั้นหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรของ สเปียร์แมนบราวน์ ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{2r_{xy}}{1+r_{xy}}$$

r_{tt} คือ ค่าความเที่ยงของเครื่องมือทั้งฉบับ

r_{xy} คือ ค่าความเที่ยงของเครื่องมือครึ่งฉบับ

วิธีใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน สูตรที่ใช้มี 2 สูตร คือ KR-20 และ KR-21 ดังนี้

สูตร KR-20

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ

r_{tt} คือ ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ

k คือ จำนวนข้อสอบ

p คือ สัดส่วนของคนที่ตอบถูก

q คือ สัดส่วนของคนที่ตอบผิด

S_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

สูตร KR-21

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\bar{x}(k-\bar{x})}{kS_x^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	คือ	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ
	k	คือ	จำนวนข้อสอบ
	\bar{x}	คือ	ค่าเฉลี่ยคะแนนรวม
	S_x^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

สูตร KR-20 และ สูตร KR-21 ใช้หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบในกรณีการตอบข้อคำถามแต่ละข้อให้คะแนนเป็น 2 ลักษณะ คือ ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน วิธีใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าความเที่ยง
	k	คือ	จำนวนข้อของแบบวัด
	$\sum S_i^2$	คือ	ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	S_x^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

วิธีนี้คล้ายกับกับวิธีคูเดอร์ริชาร์ด แต่แตกต่างที่การให้คะแนนเครื่องมือวัด ไม่จำเป็นต้องเป็นแบบ 1 กับ 0 จึงเหมาะสมที่จะใช้กับเครื่องมือที่ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า เช่น แบบสอบถาม แบบวัดเจตคติ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือข้างต้น สามารถวิเคราะห์และสรุปได้ว่า ครูที่ดำเนินการวัดและประเมินผล ต้องดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ เช่น หาค่าความตรง ค่าความเที่ยง ค่าอำนาจจำแนก

จากการศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน หมายถึง กระบวนการดำเนินการเพื่อให้ได้เครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนที่มีคุณภาพ นำไปใช้กับผู้เรียนและสามารถสะท้อนผลการประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ประกอบด้วย การสร้างเครื่องมือวัดและประเมิน และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน

1.2.5 การตรวจให้คะแนนและแปลความหมายของคะแนน

การวัดและประเมินผลการศึกษา คะแนนถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะเป็นการบ่งชี้ความสามารถของผู้เรียนและประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน ในการวัดผลแต่ละครั้งจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นเสมอ ดังนั้น ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคะแนน การแปลความหมายของคะแนน และการกำหนดระดับผลการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับคะแนนที่ถูกต้องและยุติธรรม (สิรินทรนิษา ปัญจจริยะกุล, 2563, น.264)

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของ การตรวจให้คะแนน จากนักวิชาการ ดังนี้ พิชิต ฤทธิจรรยา (2555, น.199) สมนึก ภัททิยธนี (2545, น.259) ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, น.296) ได้ให้ความหมายสอดคล้องกันไว้ว่า การกำหนดตัวเลขเพื่อให้ขนาดความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล

พิชิต ฤทธิจรรยา (2555, น.199) ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, น.297) อารีย์ วชิรวารการ (2542, น.275) สิริินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล (2563, น.264) ได้อธิบายเรื่อง คะแนนไว้อย่างละเอียด ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ คะแนนสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1) คะแนนดิบ คือ คะแนนที่ได้จากการทดสอบหรือสิ่งที่วัดโดยตรงไม่สามารถให้ความหมายได้แน่ชัดว่ามีสภาพการเรียนรู้มากน้อยเท่าไร จัดได้ว่าเป็นคะแนนที่ไม่มีความหมายในตัวเอง

2) คะแนนแปลงรูป คือ คะแนนที่แปลงจากคะแนนดิบให้เป็นคะแนนที่มีความหมาย สามารถบอกสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ชัดเจนกว่าคะแนนดิบ ดังนี้

(1) คะแนนเปอร์เซ็นต์ (ร้อยละ) คือ การนำคะแนนที่ได้ไปเทียบกับคะแนนเต็ม
ในรูปของร้อยละ

(2) คะแนนอันดับที่ คือ การนำคะแนนที่ได้ไปกำหนดตำแหน่งของผู้เรียนโดยเรียงจากคะแนนของผู้เรียนทั้งหมด

(3) คะแนนมาตรฐาน คือ การนำคะแนนดิบที่ได้ไปเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม โดยพิจารณาว่ามากกว่าหรือน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่าไร คะแนนมาตรฐานที่นิยมใช้ได้แก่

ก. คะแนนมาตรฐาน Z คือ คะแนนมาตรฐานที่เกิดจากการนำคะแนนดิบของแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีความแตกต่างกันเพียงใด แล้วคิดเทียบเป็นกึ่งเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มนั้น (บรรดล สุขปิติ, 2524, น.15)
ดังสูตรต่อไปนี้

$$Z\text{-Score} = \frac{x - \bar{x}}{S.D.}$$

เมื่อ	Z-Score	คือ คะแนน Z
	x	คือ คะแนนดิบแต่ละตัว
	\bar{x}	คือ คะแนนเฉลี่ย
	S.D.	คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนดิบ

ข. คะแนน T เป็นคะแนนมาตรฐานเชิงเส้นที่เกิดจากผลที่ได้รับจากคะแนนมาตรฐานซีจะเป็นจำนวนลบและเป็นทศนิยมที่ยู่ยากในการนำมาเปรียบเทียบกัน เป็นคะแนนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10 ดังนั้น จึงใช้คำนวณคะแนนที่ โดยใช้สูตรคำนวณ (Lyman, 1971 น.89 อ้างอิงถึงใน สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2556, น.249) ดังนี้

$$T = 10Z + 50$$

เมื่อ	T	คือ	คะแนนที่
	Z	คือ	คะแนนซี

การแปลความหมายของคะแนน การแปลความหมายคะแนนนั้นอาจมีขอบเขตจำกัด แต่มีหลักสำคัญในการแปลความหมายของคะแนน คือ คะแนนจะมีความหมายก็ต่อเมื่อสามารถนำคะแนนไปเปรียบเทียบกันเองหรือเปรียบเทียบกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2564, น.201)

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการแปลความหมายของคะแนนจากนักวิชาการดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2564, น.201) และ (สิรินทร์นิษา ปัญจจริยะกุล, 2563, น.264) สามารถสรุปความหมายได้ว่า การนำคะแนนมาปรับเปลี่ยนจนสามารถเปรียบเทียบได้ แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1) แปลความหมายแบบอิงกลุ่ม โดยการเปรียบเทียบกันภายในกลุ่มจะทำให้ทราบอันดับความสามารถภายในกลุ่มนั้นๆ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันเพื่อตรวจสอบผู้เรียนว่ามีความสามารถมากน้อยต่างกันอย่างไร การแปลความหมายในลักษณะนี้จำเป็นต้องทำคะแนนเหล่านั้นให้สามารถเปรียบเทียบกันได้ โดยการทำให้เป็นคะแนนแปลงรูป (Derived scores) ได้แก่ แปลงเป็นคะแนนมาตรฐาน เช่น คะแนน Z คะแนน T การแปลความหมายแบบอิงกลุ่มนี้เหมาะสำหรับการประเมินสรุปเพื่อจะตัดสินว่า ใครควรสอบผ่าน และผ่านในระดับผลการเรียนใด ซึ่งนิยมใช้กับการ

2) แปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ เป็นการแปลความหมายของคะแนนโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด จะทำให้ทราบระดับสูงต่ำตามเกณฑ์ เพื่อแสดงความรอบรู้ในเนื้อหาที่สอนหรือตามวัตถุประสงค์การสอน การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์เหมาะสำหรับการตรวจสอบการวัดผลที่มุ่งตรวจสอบการบรรลุหรือผ่านในแต่ละจุดประสงค์มากกว่าการประเมินเพื่อสรุปหรือตัดสินการแปลความหมายในลักษณะนี้ต้องมีเงื่อนไข 2 ประการ คือ

(1) เกณฑ์ที่ใช้ต้องเชื่อถือได้ มีความเหมาะสม ชัดเจน

(2) คะแนนนั้นต้องเกิดจากการวัดคุณลักษณะต่างๆ ตามเกณฑ์เหล่านั้นอย่าง

แท้จริง

จากการศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการตรวจให้คะแนนและแปลความหมายของคะแนน หมายถึง การกำหนดตัวเลขเพื่อให้ขนาด

ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล และนำตัวเลขที่ได้มาปรับเปลี่ยนจนสามารถเปรียบเทียบได้ ประกอบด้วย การตรวจให้คะแนน และการแปลความหมายของคะแนน

1.2.6 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาความหมายของ การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จากนักวิชาการ ดังนี้ สิริินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล (2563, น.301) พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555, น.237) และ เมษา นวลศรี (2556, น. 257) ไว้อย่างสอดคล้องกันไว้ว่า การนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผู้เรียนมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน

การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนา จะเกิดประโยชน์มากต่อการจัดการเรียนการสอน ก็ต่อเมื่อนำมาใช้ให้คุ้มค่าต่อผู้เรียน ครู ผู้บริหารและผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารจากนักวิชาการ สิริินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล (2563, น.292-293) พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555, น.240-246) และ เมษา นวลศรี (2556, น. 257-259) สามารถสรุป การนำผลการวัดเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ได้ดังนี้

1) การใช้ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนแบ่งได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

(1) การวินิจฉัยผู้เรียน เป็นการนำผลการทดสอบหรือการประเมินก่อนการจัดการเรียนการสอน ครูควรทบทวนการจัดการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบความรู้ ค้นพบข้อบกพร่องเพื่อจัด การเรียนการสอนซ่อมเสริมความรู้ให้กับผู้เรียน การให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

(2) การปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นการนำผลการประเมินขณะเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ หากพบว่าผู้เรียนมีข้อบกพร่องในเรื่องใด ครูผู้สอนวางแนวทางปรับปรุง พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งแก้ไขการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และใช้ผลการประเมินตนเองเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

(3) การตัดสินผลการเรียน เป็นการนำผลการทดสอบหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้มากน้อยอย่างไร แล้วพิจารณาตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ว่าผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับใด ซึ่งจะบ่งชี้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2) การใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เมื่อได้ผลการประเมินเรียบร้อยแล้ว ผลการประเมินคือตัวชี้แสดงผลของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการสอนของครู ถ้าผลการประเมินอยู่ในระดับไม่ดีก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะครูใช้เทคนิควิธีการสอนไม่เหมาะสม ดังนั้น ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูพิจารณาทบทวน ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) การใช้ผลการประเมินเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง การรายงานผลการประเมิน ถือได้ว่าเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาของครูผู้สอน สะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนของครูได้พัฒนาผู้เรียนมีผลเป็นอย่างไร จะทำให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาผู้เรียน โดยทั่วไปจะมีการรายงานผลการประเมินให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

4) การใช้ผลประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจในการบริหาร จึงจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ผลการประเมินของผู้เรียนจำเป็นต้องมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเป็นรายบุคคล และภาพรวมทั้งโรงเรียน ถือเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ผู้บริหารสามารถนำมาประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

จากการศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนมาเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง และการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ

1.2.7 การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน

เกรดหรือระดับผลการเรียน (Grade) เป็นตัวบ่งชี้ผลการประเมินอย่างเป็นทางการของครูผู้สอนเพื่อระบุระดับผลการเรียนของผู้เรียนที่สะท้อนความรู้ความสามารถที่แท้จริงตามวัตถุประสงค์หรือตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถกำหนดได้หลายลักษณะ เช่น เป็นตัวอักษร (Letter grade) เช่น A, B, C, D, E, F หรือเป็นระดับผลการเรียนตัวเลข (Numerical grade) เช่น 4, 3, 2, 1, 0 หรือระดับผลการเรียนแบบจัดประเภท เช่น ดีเยี่ยม ดีมาก ดี ปานกลาง หรือ ต้องปรับปรุง (University of queensland, 2002 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2543, น.303) และ (โชติกา ภาชีผล, 2558, น.167)

สมนึก ภัททิยธนี (2545, น.279) พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555, น.179) และ Airasian (2000 อ้างถึงใน สมชาย วรภิเษมสกุล, 2556, น.256) ได้ให้ความหมาย การกำหนดระดับผลการเรียนและตัดสินผลการเรียน อย่างสอดคล้องกันไว้ว่า กระบวนการพิจารณากำหนดระดับความสามารถจากข้อมูลสารสนเทศที่ครูผู้สอนรวบรวมจากผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้เรียนหรือเกณฑ์มาตรฐานและตัดสินความสามารถของผู้เรียน

นอกจากนี้ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, น.257) ได้กล่าวเพิ่มเติม แนวทางการกำหนดระดับผลการเรียนให้มีความถูกต้อง เหมาะสมและยุติธรรม ดังนี้

1. องค์ประกอบที่นำมาใช้ในการพิจารณากำหนดให้เกรด จำแนกเป็นองค์ประกอบหลักที่ต้องนำมาพิจารณา คือ ความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้และองค์ประกอบเสริมที่นำมาพิจารณา ในกรณีองค์ประกอบหลักขาดความสมบูรณ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วม เจตคติต่อการเรียน ความรับผิดชอบ เป็นต้น

2. เครื่องมือที่นำมาใช้ในการวัดผลจะต้องมีคุณภาพ วัดได้อย่างครอบคลุม คุณลักษณะตามน้ำหนักที่ต้องประเมิน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ดำเนินการหลาย ๆ ครั้ง ในเวลาที่แตกต่างกัน และมีวิธีการวัดคะแนนที่เป็นปรนัย

3. เกณฑ์ที่นำมาใช้ในการกำหนดระดับเกรดจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา ระบุชัดเจน สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผล

4. การพิจารณาคัดสินผล จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ยุติธรรมและโปร่งใสสามารถอธิบายให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องสามารถยอมรับด้วยหลักการและเหตุผล เน้นการใช้วิจรณ์ญาณที่จะต้องมีความรู้และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการ ดังนี้ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, น.260-265) พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555, น.188-202) โชติกา ภาชีผล (2558, น.170-178) และ สิริจันทร์นิษา ปัญจจริยะกุล (2563, น.276-280) สามารถสรุปกระบวนการกำหนดระดับผลการเรียนและตัดสินผลการเรียน ได้ดังนี้

1) องค์ประกอบการกำหนดระดับผลการเรียน ประกอบด้วย 3 ประการ

(1) ผลการวัด (Measurement) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษา รายละเอียดของนักเรียนโดยอาศัย วิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบ การสังเกต การปฏิบัติงาน เป็นต้น การกำหนดระดับผลการเรียนที่ดีจะต้องอาศัยผลของการวัดที่ถูกต้อง แม่นยำ มีความเที่ยงตรง ครอบคลุมและเชื่อมั่นได้ ถ้าผลการวัดเชื่อถือไม่ได้หรือขาดความเที่ยงตรงย่อมส่งผลกระทบต่อความคลาดเคลื่อนของผลการวัด

(2) เกณฑ์การพิจารณา (Criteria) เป็นมาตรฐานที่ใช้เป็นหลักของการเปรียบเทียบ หรือคุณลักษณะที่ตั้งไว้เป็นเป้าหมายหรือความมุ่งหวังที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียนและใช้เป็นเครื่องตัดสินชี้ขาดระดับความสามารถของผู้เรียน

(3) วิจารณ์ญาณและคุณธรรมต่าง ๆ (Value judgment) เป็นคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ของผู้สอน ที่จะช่วยให้การกำหนดกระทำอย่างเหมาะสมยุติธรรม ผลการวัดที่ได้เป็นเพียงข้อมูลส่วนหนึ่งเกี่ยวกับตัวผู้เรียนเท่านั้น การประเมินผลที่เที่ยงตรงจำเป็นต้องอาศัยดุลพินิจหรือการพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วนของผู้สอน โดยพยายามให้ความเป็นธรรม ชัดความลำเอียงหรืออคติส่วนตัว

2) วิธีการกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน

เทื่อน ทองแก้ว (2550, น.15) กล่าวว่า ระดับสมรรถนะ หมายถึง ระดับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ซึ่งแตกต่างกันแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) กำหนดเป็นสเกล (Scale) สมรรถนะแต่ละตัวจะกำหนดระดับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ที่แตกต่างกันตามการวิเคราะห์ตัวชี้บ่งพฤติกรรม (Behavioral indicator) ที่สะท้อนถึงความสามารถในแต่ละระดับ (Proficiency scale) โดยกำหนดเกณฑ์การจัดระดับความสามารถไว้ 5 ระดับ คือ 1) ระดับเริ่มต้น (Beginner) 2) ระดับมีความรู้บ้าง (Novice) 3) ระดับมีความรู้ปานกลาง (Intermediate) 4) ระดับมีความรู้สูง (Advance) และ 5) ระดับความเชี่ยวชาญ (Expert)

(2) แบบไม่กำหนดเป็นสเกล เป็นสมรรถนะที่เป็นพฤติกรรมเชิงความรู้สึก ทศนคติ เช่น ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564ก, น.63) ได้กำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียนซึ่งเป็นพฤติกรรมเชิงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงออกให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ รวมทั้งพฤติกรรมการทำงานในบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ โดยได้แบ่งระดับความสามารถของผู้เรียนเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง การกำหนดระดับสมรรถนะจะบ่งชี้ถึงระดับความรู้ความสามารถ เจตคติในการปฏิบัติงาน โดยระดับความสามารถของสมรรถนะแต่ละระดับจะแตกต่างกันตามลักษณะงานและความเหมาะสมที่แสดงถึงสมรรถนะในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันตามลำดับ มีลักษณะการประเมินที่เป็นระบบสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน

3) การตัดสินผลสมรรถนะผู้เรียน ตัดสินผลตามระดับความสามารถที่กำหนด (ระดับต้น กำลังพัฒนา สามารถ และเหนือความคาดหวัง) ซึ่งพิจารณาจากข้อมูล หรือหลักฐานที่เป็นผลจากการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินที่เหมาะสม

จากการศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน หมายถึง กระบวนการพิจารณา กำหนดระดับสมรรถนะของผู้เรียนจากข้อมูลสารสนเทศที่ครูผู้สอนรวบรวมโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มหรือเกณฑ์มาตรฐานและตัดสินผลการประเมินสมรรถนะผู้เรียน ประกอบด้วย การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน และการตัดสินผลสมรรถนะผู้เรียน

1.2.8 การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2550, น.59) และ ภัทรา นิคมานนท์ (2543, น.233-234) ได้ให้ความหมาย การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไว้อย่างสอดคล้องกันไว้ว่า การสื่อสารรายงานผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ถูกต้อง ชัดเจน ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1) วิธีการรายงานผลการประเมิน ดำเนินการ ดังนี้

(1) รายงานในลักษณะของการเขียนบรรยายรายละเอียดของพฤติกรรม ความรู้เชิงเนื้อหาที่เกิดขึ้นในการทดสอบที่เป็นการวินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียนที่จะสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

(2) รายงานโดยการระบุอันดับที่ในกลุ่ม เป็นการนำผลการทดสอบมาเรียงอันดับที่ จัดตำแหน่งของสมาชิกภายในกลุ่มผู้สอบใครเก่ง-อ่อนกว่าใคร เพื่อให้เกิดความพยายามในการพัฒนาตนเองในการรักษาอันดับ หรือพยายามทำคะแนนเพื่อเลื่อนอันดับที่ดีขึ้น

(3) รายงานโดยการระบุพัฒนาการที่ดีขึ้น เป็นการรายงานโดยใช้คะแนนมาตรฐาน (คะแนนที่) ที่ได้จากแบบทดสอบมาตรฐานที่มีเกณฑ์ปกติ (Norm) ทำให้ผู้สอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบพัฒนาการที่ชัดเจนมากขึ้น

(4) รายงานโดยการระบุอัตราความเจริญงอกงาม เป็นการรายงานผลของผู้สอบแต่ละคน (Posttest) เมื่อนำผลไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินที่ผ่านมา (Pretest) ทำให้ทราบว่าผู้สอบเรียนดีขึ้นหรือไม่ โดยจะต้องใช้แบบทดสอบที่เป็นฉบับเดียวกันหรือแบบคู่ขนาน เพื่อให้มีเนื้อหาและความยากของเนื้อหาที่ใกล้เคียงกันทำให้การแปลความหมายของคะแนนมีความหมาย

(5) รายงานผลโดยใช้เส้นภาพ (Profile) เป็นการรายงานผลของการทดสอบหลายๆ วิชาของผู้สอบแต่ละคนที่ได้รับการแปลงคะแนนในแต่ละวิชาให้เป็นคะแนนมาตรฐานเดียวกันในลักษณะของเปอร์เซ็นต์ไทล์ คะแนนซี คะแนนที หรือคะแนนทีปกติ ฯลฯ แล้วทำเป็นเส้นภาพที่แสดงการเปรียบเทียบของผลที่ชัดเจนหรือแปลความหมายของคะแนนในเชิงเปรียบเทียบกัน

ผู้วิจัยได้ศึกษา การสื่อสารผลการประเมินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากนักวิชาการ ดังนี้ ภัทรา นิคมานนท์ (2543, น.205-208) พิเชิต ฤทธิจรรุญ (2555, น.188-228) และ สิริรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล (2563, น.292-293) และ สามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารผลการประเมิน

ควรดำเนินการอย่างถูกต้อง ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป ซึ่งผู้ประเมินควรสื่อสารผลการประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้เรียน การสื่อสารผลการประเมินต่อผู้เรียนถือว่าเป็นการสื่อสารที่สำคัญเพราะจะเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น การสื่อสารผลการประเมินต่อผู้เรียนควรดำเนินการในทุก ๆ ระยะของการประเมินเพื่อสร้างแรงผลักดันในการเรียนรู้

2. ผู้ปกครอง การสื่อสารรายงานผลการประเมินต่อผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับข้อมูลผลการประเมินและหาวิธีการสนับสนุนจุดเด่น และพัฒนาจุดด้อยนักเรียน การสื่อสารผู้ปกครองจึงถือว่ามีมีความสำคัญ

3. ผู้บริหาร การสื่อสารรายงานผลต่อผู้บริหารถือเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการวางแผนพัฒนา เกิดประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนและครูทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมาย การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง การสื่อสารรายงานผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ถูกต้อง ชัดเจน ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้เรียนการสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้ปกครอง และการสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้บริหาร

1.2.9 จรรยาบรรณของผู้ประเมิน

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และนักวิชาการที่กล่าวไว้ถึงคุณลักษณะของครูในการวัดและประเมินผล ครูเป็นผู้ปฏิบัติและเกี่ยวข้องกับการดำเนินการวัดและประเมินผลโดยตรง การดำเนินการในทุกขั้นตอนของการวัดและประเมินผล ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความคุณลักษณะที่เหมาะสมจึงจะส่งผลให้การวัดและประเมินผลนั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ภัทรา นิคมานนท์ (2543, น.216) ได้กล่าวถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการวัดและประเมินผลควรมีคุณลักษณะตามจรรยาบรรณ 2 ประการ คือ จรรยาบรรณในฐานะอาชีพครูและจรรยาบรรณของครูวัดและประเมินผล ดังนี้

1) จรรยาบรรณในฐานะผู้ประกอบอาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ประกาศ ณ วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2556 ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งครูต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดังนี้

(1) หมวด 1 จรรยาบรรณของตนเอง

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเอง ด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

(2) หมวด 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

(3) หมวด 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

ก. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

ข. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ค. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

ง. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกายสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ

จ. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจ และเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

(4) หมวด 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

(5) หมวด 5 จรรยาบรรณต่อสังคม

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) จรรยาบรรณผู้ดำเนินการวัดและประเมินผล ซึ่ง สมนึก ภัททิยธนี (2545, น.9-10) และ สิริรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล (2563, น.19) ได้กล่าวถึง ลักษณะจรรยาบรรณในฐานะครูวัดและประเมินผล ไว้อย่างสอดคล้องกัน ดังนี้

(1) ความซื่อสัตย์ ครูต้องมีความซื่อสัตย์ต่อการทำหน้าที่การวัดและประเมินผลผู้เรียน เช่น ไม่บอกคำตอบในการสอบกับนักเรียน ไม่แก้คะแนนสอบหรือผลการเรียนของนักเรียน

(2) ความยุติธรรม ครูต้องมีความยุติธรรมต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม ไม่เอนเอียง ไม่ใช้อารมณ์ในการตรวจข้อสอบ เช่น ในการตรวจคะแนนนักเรียนต้องไม่มีความลำเอียง ตัดสินด้วยความบริสุทธิ์

(3) ความรับผิดชอบ ครูต้องเป็นผู้ที่เก็บความลับได้ดีเพราะเป็นผู้ออกข้อสอบ ไม่เปลือเรอทำให้ข้อสอบรั่วไหล และทำงานให้เสร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

(4) ความขยันและอดทน เนื่องจากงานวัดและประเมินผลต้องทำอย่างต่อเนื่องกับการสอน ครูจึงต้องมีความขยันหมั่นเพียร อดทน ทำงานอย่างถูกต้อง และมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

(5) ความละเอียดรอบคอบ งานด้านวัดและประเมินผลจะต้องทำอย่างละเอียด รอบคอบ เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรง และมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด เพราะเมื่อเกิดความผิดพลาดจะเกิดผลเสียต่อผู้เข้าสอบมากที่สุด

(6) ความตรงต่อเวลา ครูที่วัดและประเมินผลจะต้องเป็นคนตรงต่อเวลา เช่น การนัดส่งข้อสอบ นัดวันสอบนักเรียน การส่งผลการสอบทันตามกำหนด

(7) ความสนใจในงานวัดและประเมินผลอยู่เสมอ เนื่องจากศาสตร์ทางการวัดและประเมินผลมีการพัฒนาอยู่เสมอ ดังนั้น ครูจึงต้องมีความสนใจและใส่ใจเพื่อนำความรู้ในศาสตร์ใหม่ๆ มาปรับประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

ภัทรา นิคมานนท์ (2543, น.216) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า ครูที่ทำหน้าที่ในการวัดและประเมินผล ควรจะมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการวัดผล นั่นคือ จะต้องมีความคิดแนวคิดที่ดีในการวัดและประเมินผลผู้เรียน มีความเข้าใจการวัดผลว่าเป็นกระบวนการหนึ่งในการนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ทิวต์ถ์ มณีโชติ (2554) พัฒนาสมรรถนะ ตัวชี้วัด และเครื่องมือวัดด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ซึ่งได้วิเคราะห์ด้านคุณลักษณะการวัดและประเมินผลของครูไว้ ดังนี้

ด้านที่ 1 ความยุติธรรม มี 4 ตัวชี้วัด คือ ความยุติธรรมในการสร้างเครื่องมือวัด การดำเนินการวัด การประเมินผล และการใช้ผลการวัดและประเมิน

ด้านที่ 2 ความซื่อสัตย์ มี 4 ตัวชี้วัด ความซื่อสัตย์ในการสร้างเครื่องมือวัด การดำเนินการวัด การแปลผลการวัด การรักษาความลับในการวัดและประเมินนักเรียน

ด้านที่ 3 ความรับผิดชอบ มี 4 ตัวชี้วัด คือ ความรับผิดชอบต่อการสร้างเครื่องมือวัด การดำเนินการวัด การประเมินผล และการใช้ผลการวัดและการประเมิน

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของผู้ประเมิน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า จรรยาบรรณของผู้ประเมิน หมายถึง ลักษณะที่ดีของครูในการดำเนินการประเมิน สมรรถนะผู้เรียน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ คือ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การวัดและประเมินผล ความยุติธรรม คือ ความไม่ลำเอียงในการปฏิบัติหน้าที่การวัดและประเมินผล ความรับผิดชอบ คือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การวัดและประเมินผล ซึ่งรวมไปถึงความละเอียดรอบคอบ ความตรงต่อเวลา ความขยันอดทน และการพัฒนาตนเอง ซึ่งการสรุปดังกล่าวสอดคล้องกับการวิเคราะห์สมรรถนะด้านคุณลักษณะผู้ประเมินของ (ทิวต์ถ์ มณีโชติ, 2554)

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินสมรรถนะ

ทิวต์ถ์ มณีโชติ (2554) พัฒนาสมรรถนะ ตัวชี้วัด และเครื่องมือวัดด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและตรวจสอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบตัวชี้วัดด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 30 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 706 คน ได้มาโดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะและตัวชี้วัดด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะสำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย มากที่สุดและครูกับบุคลากรทางการศึกษาเห็นด้วยในระดับมาก ซึ่งสมรรถนะด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย ดังนี้ 1.1 ความรู้เกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด คือ หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา การวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย 1.2 ทักษะการวัดและประเมิน มี 3 ตัวชี้วัด คือ ทักษะการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัด การดำเนินการและบริหารการสอบ และการใช้ผลการวัดและการประเมิน 1.3 คุณลักษณะหลัก 3 ด้าน ด้านที่ 1 ความยุติธรรม มี 4 ตัวชี้วัด คือ ความยุติธรรมในการสร้างเครื่องมือวัด การดำเนินการวัด การประเมิน และการใช้ผลการวัดและประเมิน ด้านที่ 2 ความซื่อสัตย์ มี 4 ตัวชี้วัด ความซื่อสัตย์ในการสร้างเครื่องมือวัด การดำเนินการวัด การแปลผลการวัด การรักษาความลับในการวัดและประเมินนักเรียน ด้านที่ 3 ความรับผิดชอบ มี 4 ตัวชี้วัด คือ ความรับผิดชอบต่อสร้างเครื่องมือวัด การดำเนินการวัดการประเมินผล และการใช้ผลการวัดและการประเมิน สมรรถนะเฉพาะสำหรับครูประกอบด้วย ดังนี้ ด้านความรู้ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ การวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรฯ การวัดและประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอัน

ฟังประสงค์ การอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความหมาย และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านทักษะ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ การวัดและประเมินตามตัวชี้วัด การสร้างรูปรีด และการรายงานผลการประเมิน ด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความละเอียดรอบคอบ มี 4 ตัวชี้วัด คือ ความละเอียดรอบคอบในการจัดทำเครื่องมือ การดำเนินการวัด การประเมิน และการรายงานผลการประเมิน ด้านที่ 2 ความอดทน มี 4 ตัวชี้วัด คือ ความอดทนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองในการวัดและการประเมิน การสร้างเครื่องมือวัด การดำเนินการวัดและประเมิน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านที่ 3 มนุษย์สัมพันธ์ มี 4 ตัวชี้วัด คือ การมีเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเผยแพร่ผลงาน และการรายงานผลการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร 2) ผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ตัวชี้วัดทั้งหมดวัดได้ตรงตามสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นโดยสามารถอธิบายสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครู ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 77.86 มีค่าความสัมพันธ์กับสมรรถนะตั้งต้น.44-.84 3) การพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาของครู ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือวัดความรู้และทักษะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 90 ข้อ มีค่า ความตรงเชิงโครงสร้าง .27-.99 ค่าความยาก .22- .78 อำนาจจำแนก .23-.96 และค่าความเที่ยง .99 เครื่องมือวัดคุณลักษณะเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มี 6 ลักษณะ ลักษณะละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ มีค่าความตรงเชิงโครงสร้างจุด .74-.99 ค่าอำนาจจำแนก .24 - .86 และค่าความเที่ยง .97

วิหาญ พลพะพร (2558) พัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินการคิดสำหรับครู ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินการคิด สำหรับครูระดับประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินการคิด 3) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินการคิด และ 4) เพื่อทดลองและประเมินการใช้รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูระดับประถมศึกษา 3 โรงเรียน จำนวน 18 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามองค์ประกอบสมรรถนะ แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินทักษะ แบบวัดเจตคติที่มีต่อการวัดและประเมินการคิด และแบบประเมินการใช้รูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์และการทดสอบค่าที โดยมีผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะด้านการวัดและประเมินการคิด สำหรับครูระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะหลักด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล 2) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา มีสภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินการคิดในภาพรวมทั้งด้านความรู้ความเข้าใจและด้านทักษะอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการพัฒนาในภาพรวมทั้งด้านความรู้ความเข้าใจและด้านทักษะอยู่ในระดับมาก 3) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและ

ประเมิน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาสาระในการพัฒนา กระบวนการพัฒนา การวัดและประเมินผลรูปแบบ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

4) ผลการทดลองใช้รูปแบบครูระดับประถมศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินการคิด หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คุณภาพของรูปแบบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และครูระดับประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เบญจมาศ พุทธิมา (2561) พัฒนาสมรรถนะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การศึกษาของครูผู้สอน โดยใช้เทคนิคการเสริมพลังอำนาจ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาของครูผู้สอน โดยใช้เทคนิคการเสริมพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เขต 2 และเขต 3 โรงเรียน ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน ประกอบด้วย ครูโรงเรียนบ้านอ่อน โรงเรียนชุมชนบ้านจิว และโรงเรียนแจ้ซ้อนวิทยา ได้มาโดยการเลือกแบบอาสาสมัครจากครูผู้สอนที่สนใจและเต็มใจเข้าร่วมโครงการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินสมรรถนะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาของครูผู้สอนในจังหวัดลำปาง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง 2) ด้านเจตคติครูผู้สอนมีเจตคติต่อการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับดี และ 3) ด้านทักษะครูผู้สอนสามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับสูง

จิราภรณ์ มีสง่า และ อิศรา รุ่งทวีชัย (2561) ศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่แตกต่างกัน ด้านวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 361 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าสถิติพื้นฐาน และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

และเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

สมภัสสร บัวรอด (2562) สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ 2) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและ 3) เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาวิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 338 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกอย่างเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) เตรียมความพร้อม (2) กำหนดวิสัยทัศน์หรือพันธกิจยอมรับร่วมกัน (3) เก็บข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน (4) วางแผนการดำเนินงาน (5) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (6) ประเมินผลลัพธ์และ (7) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมเวลาในการดำเนินกิจกรรม 22 สัปดาห์ ในแต่ละขั้นตอนใช้กลยุทธ์และหลักการของการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจโดยใช้แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ตควบคู่กับการลงพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม 2) รูปแบบที่สร้างขึ้นสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูได้จริง นักศึกษาวิชาชีพครูในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะปฏิบัตินักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย สาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ศึกษามีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่าสาขาวิชาพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน และ 3) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูที่

ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีคุณภาพตามมาตรฐาน ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

เมษา นวลศรี และ กุลชาติ พันธุ์วรกุล (2563) วิเคราะห์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอนและขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 435 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดย สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงสรุปอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกันและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งผู้วิจัยยึดกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูตาม National Council on Measurement in Education (1990) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมินผล 2) สมรรถนะด้านการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผล 3) สมรรถนะด้านการบริหารการสอบ การให้คะแนน และการแปลความหมายคะแนน 4) สมรรถนะด้านการใช้ผลการประเมิน 5) สมรรถนะด้านการพัฒนาการกำหนดเกรด 6) สมรรถนะด้านการสื่อสารผลการประเมิน และ 7) สมรรถนะด้านจรรยาบรรณในการประเมิน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีระดับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยสมรรถนะด้านจรรยาบรรณในการประเมิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ สมรรถนะด้านการพัฒนาการกำหนดเกรด สมรรถนะด้านการบริหารการสอบ การให้คะแนน และสมรรถนะด้านการแปลความหมายคะแนน ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูโดยภาพรวมเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบรายคู่ พบว่า มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในช่วง 11-20 ปี มีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์อยู่ในช่วง 21 ปี ขึ้นไป เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น.33) สันนิษฐานว่าความหมายของ ความต้องการจำเป็นในหลายมุมมองไว้ดังนี้

1) มุมมองทางจิตวิทยา Maslow เจ้าของทฤษฎีความต้องการจำเป็น ได้เสนอลำดับความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานไว้ 5 ชั้น คือ ความต้องการจำเป็นทางกายภาพ (Physiological needs) ความต้องการจำเป็นด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security/safety needs) ความต้องการจำเป็นด้านความรักและการได้เป็นเจ้าของ (Love and belonging needs) ความต้องการจำเป็นด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (Esteem needs) และความต้องการจำเป็นในการบรรลุสัจการแห่งตน (self-actualization needs)

2) มุมมองทางการประเมิน มีนักประเมินได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย แต่ที่ปรากฏชัดเจน สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแรกให้ความหมายของความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่าง/ความขาดแคลน โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาผลต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์ต้องการให้เกิด กลุ่มที่สอง ความต้องการจำเป็น คือ ประโยชน์ที่ได้รับเป็นการนิยามเชิงวินิจฉัย (Diagnostic needs) คือ การกำหนดความต้องการจำเป็นสำหรับอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดความพอใจ (Satisfaction) และระดับความพอใจนี้ก็ขึ้นอยู่กับบริบท (Context dependent)

Kaufman (1981 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, น.36) ให้ความหมาย ความต้องการจำเป็น ไว้ว่า ผลต่างของผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและผลที่ต้องการ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

2.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

Kaufman (1993, น.8) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นทางการซึ่งกำหนดช่องว่างระหว่างผลลัพธ์ในปัจจุบันกับผลลัพธ์ที่เป็นที่ต้องการและจัดวางช่องว่างตามลำดับความสำคัญ

Revere and others (1996 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช 2558, น.62) ได้กล่าวถึงการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่มีการดำเนินอย่างเป็นระบบสำหรับคัดเลือกหรือวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย และการดำเนินโครงการทุกขั้นตอนผลการประเมินใช้ได้เฉพาะกลุ่มประชากรแต่มีความเป็นระบบบนฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และเน้นที่ผลลัพธ์

Witkin (1984 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, น.60) ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่เป็นระบบเพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่

มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (outcome gap) จากนั้นมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้นแล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

สุบิน ยุระรัช (2554, น.34) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น ว่าเป็นกระบวนการของการวิเคราะห์ช่องว่างหรือความแตกต่าง (Gap/Discrepancy analysis) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น และมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นว่าความต้องการจำเป็นอะไรสำคัญก่อนหลัง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น.62) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง

จากความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่กำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น และจัดเรียงลำดับความสำคัญ เพื่อระบุความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการที่เป็นระบบ

2.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

Glass (1976 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น.139) กล่าวว่า การวิจัยทางวิชาการหรือการวิจัยประยุกต์เพื่อแสวงหาความรู้ความจริงและเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการวิจัยจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) การวิเคราะห์ปฐมภูมิ (Primary analysis) ซึ่งเป็นการวิจัยที่รวบรวมข้อมูลด้วยตนเองใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary source of data)
- 2) การวิจัยหรือการวิเคราะห์ทุติยภูมิ (Secondary analysis) ซึ่งเป็นการวิจัยที่นักวิจัยใช้ข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้วหรือข้อมูลแหล่งทุติยภูมิ (Secondary source of data)
- 3) การวิจัยที่เป็นการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) เป็นการวิจัยงานวิจัยหรือการวิจัยเพื่อสังเคราะห์งานวิจัย

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น.161) ได้กล่าวถึง ประเภทของวิธีการในการประเมินความต้องการจำเป็นตามแหล่งข้อมูลโดยใช้หลักการของ Glass การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกได้ 3 กลุ่มคือ

- 1) กลุ่มแรก เป็นการวิจัยประเภทความต้องการจำเป็นที่ใช้การวิเคราะห์ปฐมภูมิ ได้แก่ การวิจัยสำรวจ การวิจัยอนาคต การวิจัยบรรยาย

2) กลุ่มที่สอง เป็นการวิจัยประเภทหัตถศึกษา เป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์หัตถศึกษา

3) กลุ่มที่สาม เป็นการวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพและสังเคราะห์งานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับผู้วิจัยต้องการข้อมูลประเภทใด จึงจะได้ออกแบบการวิจัยและการเก็บข้อมูลได้ตรงตามความต้องการของการประเมิน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการสำรวจผลแล้วนำผลมาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย การประเมินความต้องการจำเป็นควรต้องศึกษาและมีความเข้าใจถึงหลักการและขั้นตอนประเมินเพื่อเป็นแนวทางการในการวางแผนการประเมินที่มีประสิทธิภาพ

2.4 จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin and Altschuld (1995, น.10) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น ไว้ว่า การดำเนินการเพื่อมุ่งพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมการบริการโครงสร้างขององค์กร การดำเนินการที่มุ่งพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมการบริการโครงสร้างขององค์กรให้ดีขึ้นหรือผสมผสานองค์ประกอบเหล่านี้เข้าด้วยกัน การประเมินความต้องการจำเป็นจะมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าจะจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น.108) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ ความพยายามให้ได้ข้อมูลเพื่อช่วยส่งเสริมการวางแผนการดำเนินงานส่งผลให้การพัฒนากิจการหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงนั้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

Stufflebeam (1985, น.16) ได้กล่าวถึง กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วยกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกัน ดังนี้

1. การเตรียมการทำการประเมินความต้องการจำเป็น
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
4. การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
5. การนำข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการมาประยุกต์ใช้

การประเมินความต้องการจำเป็นอาจจะมีขั้นตอนการเรียงลำดับที่ไม่ตายตัว เนื่องจาก แต่ละขั้นตอนสามารถเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันได้

McKillip (1987 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น.87) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษา ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลและลักษณะการใช้ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
2. การระบุกลุ่มเป้าหมายและสภาพแวดล้อมของการให้บริการ
3. การระบุรายละเอียดของความต้องการจำเป็น
4. การประเมินความต้องการจำเป็นที่สำคัญ
5. การเผยแพร่ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น.105) กล่าวว่า แนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินการที่แตกต่างกัน จึงได้สังเคราะห์ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ระยะ

ระยะแรก เป็นระยะก่อนการประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการ กำหนดจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เกิด กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน ความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ออกแบบการประเมินเกี่ยวข้องกับการกำหนดนิยาม ประเภท ขอบข่ายของการประเมินความต้องการจำเป็น วางแผนการดำเนินงานด้านทรัพยากรค่าใช้จ่ายและเวลาในการดำเนินงาน

ระยะที่สอง เป็นระยะระหว่างการประเมินมีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่สาม เป็นระยะหลังการประเมิน มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ การนำเสนอผลหรือ รายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ กำหนดแนวทางการแก้ไขเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น และการนำผลไปใช้ประโยชน์โดยมีการวางแผนเพื่อนำแนวทางที่กำหนดไปปฏิบัติให้เกิดผล

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น.107) กล่าวว่า ในการประเมินความต้องการจำเป็น โดยทั่วไปมีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น อธิบายเหตุผลที่จำเป็นต้องทำการประเมินความต้องการจำเป็น

2) กำหนดองค์กรหรือบุคคลที่ต้องการระบุความต้องการจำเป็น เนื่องจากความต้องการจำเป็นมีหลายระดับผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็นต้องกำหนดว่าความต้องการจำเป็นนั้นเป็นของผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ หรือเป็นทรัพยากรที่ต้องการในทางการศึกษา

3) กำหนดเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่ต้องการประเมิน

4) ออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็น

(1) กำหนดผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องกับการทำงานมีหลายกลุ่ม ในทางการศึกษามีทั้งนักเรียน อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง เป็นต้น

(2) กำหนดวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายวิธี ผู้ที่รับผิดชอบต้องมีการพิจารณาว่าวิธีการที่มีความเหมาะสมควรนำมาใช้ในการประเมิน โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก ได้แก่ ลักษณะของความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล ระยะเวลา ทรัพยากรที่มีอยู่

(3) กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นมีลักษณะเช่นเดียวกับการวิจัย แต่การวิเคราะห์ข้อมูลจะให้ความสำคัญกับการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ดังนั้น สถิติหรือเทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเน้นที่การจัดลำดับความสำคัญ

(4) กำหนดวิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น การประเมินความต้องการจำเป็นจะถือว่าสิ้นสุดสมบูรณ์ต่อเมื่อมีการระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญที่สุด เทคนิควิธีที่ใช้ในการจัดลำดับจึงนับว่ามีความสำคัญ

(5) กำหนดแนวทางเพื่อจัดความต้องการจำเป็น คือ การวิเคราะห์หาสาเหตุ/ผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากความต้องการจำเป็นนั้น

(6) วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบการตอบที่ผู้ประเมินดำเนินการ โดยทั่วไปเป็นแบบตอบสนองเดียวจะใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการตอบสนองแบบคู่ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยข้อมูลทั้ง 2 ชุด

(7) จัดทำรายงาน การจัดทำรายงานมีองค์ประกอบ คือ บทนำ วิธีการประเมินผลการประเมิน บทอภิปราย สรุปและข้อเสนอแนะ รายการอ้างอิงและภาคผนวก ซึ่งอาจนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง การใช้ตัวเลขสถิติ รูปตาราง ตามความเหมาะสม

(8) ใช้ผลประเมิน การใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นควรใช้ในส่วนของการวางแผนเพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า

จากการศึกษาขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นข้างต้น ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนดังกล่าวไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหา 2) ออกแบบและประเมิน 3) วิเคราะห์ข้อมูล 4) จัดทำรายงาน

2.6 การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุและการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำผลไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดลำดับ ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 263)

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ $PNI_{modified}$ เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริง (D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณ ค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่มซึ่งมีสูตรในการคำนวณ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น.279) ดังนี้

$$PNI_{modified} = \frac{I-D}{D}$$

เมื่อ I = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

D = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู

นิชรา ซาติกุล (2552) ประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังคัมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคัมมีความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาดังต่อไปนี้ 1) สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีเรื่องที่ต้องพัฒนาคือ การประเมินหาความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้ การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) และการประเมินแบบอิงกลุ่ม 2) สมรรถนะด้านทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มีเรื่องที่ต้อง

พัฒนา คือ การตรวจหาค่าความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือประเภทต่าง ๆ การกำหนดประเด็น และเกณฑ์การให้คะแนนในการสัมภาษณ์นักเรียน การจัดบันทึกในการสัมภาษณ์ นักเรียน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและผู้ปกครอง

ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง (2556) ประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย 2) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย และ 3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร 4 สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาจำนวน 384 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแนวคำถามในการประชุมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการสอน ด้านคุณธรรมจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามลำดับ โดยการพัฒนาตนเอง คือ การวิจัยในชั้นเรียนมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ด้านการสอน การจัดการเรียนการสอนและการประสานงานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด และคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ คือ ความรักและศรัทธาในวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของครูปฐมวัยที่สำคัญที่สุดของแต่ละด้าน ได้แก่ การวิจัยในชั้นเรียน คือ การสนับสนุนของผู้บริหารการจัดการเรียนการสอน คือ การจัดอบรมให้ความรู้และติดตามผลการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน คือ การส่งเสริมนโยบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านความรักและความศรัทธาในวิชาชีพ คือ การส่งเสริมให้ครูรักและตระหนักในวิชาชีพครู

จิรนนท์ นุ่นชูคัน (2557) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 425 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามในการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ มี

ดังต่อไปนี้ ด้านความรู้และพฤติกรรมครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยการวิจัย การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการบูรณาการ และการประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้านเจตคติ ครูผู้สอน ร้อยละ 49.88 มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับค่อนข้างดี 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพฤติกรรม ด้านความรู้ และด้านเจตคติ ตามลำดับ และ 3) แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นมีประเด็นการพัฒนา คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการบูรณาการ และการประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยครูผู้สอนเรียนรู้ด้วยการศึกษด้วยตนเอง ศึกษาจากเพื่อนครู และวิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ผู้บริหาร ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มโรงเรียน นิเทศและประเมินผลการพัฒนาครู

ศิริพร อัจฉา (2557) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี เมื่อจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดราชบุรี จำนวน 144 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดราชบุรี ระดับสมรรถนะที่เป็นอยู่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสมรรถนะที่ควรจะเป็นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สมรรถนะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็นสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล และ 2) เปรียบเทียบการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศในภาพรวม พบว่าเพศหญิงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองสูงกว่าเพศชายมาก จำแนกตามอายุโดยภาพรวม

พบว่าครูที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองมากที่สุด สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองมากที่สุด สมรรถนะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 25 ปีขึ้นไป มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองมากที่สุด สมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของครู พบว่า ครูขาดความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดทักษะ ขาดประสบการณ์ในการสอน ขาดความรู้ด้านภาษาเทคโนโลยี และวิชาที่เกี่ยวข้อง ปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอหรือมีจำกัด การแข่งขันทางการศึกษาทำให้ครูเกิดความเครียด รวมไปถึงความไม่พร้อมของผู้เรียน มีภาระงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาระการสอน และผู้เรียนผู้ปกครองไม่สนับสนุนการทำงานของครู การบริหารจัดการหรือการทำงานไม่มีความเป็นระบบ ขาดการวางแผน

กัลย์วิสาข์ ธาราวรร (2558) ประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาความสามารถของครูในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 293 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแนวคำถามในการจัดกระบวนการกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดย ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูระดับมัศึกษามีความต้องการจำเป็นพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการสร้างเครื่องมือ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการตรวจให้คะแนน การรายงานผล และการนำผลไปใช้ ตามลำดับ 2) สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสูงที่สุดในแต่ละด้าน คือ ขาดความรู้และทักษะด้านการวัดและประเมินผล และ 3) แนวทางเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ

จันทิมา จันทรประสาท (2560) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้าน

การวัดและประเมินการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิ แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 361 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและประเด็นการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยเท่ากับ .21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทักษะมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}=.24$) รองลงมาด้านความรู้ ($PNI_{modified}=.21$) และด้านคุณลักษณะ ($PNI_{modified}=.17$) ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลในภาพรวม พบว่า จำแนกตามเพศ ครูเพศชายมีความต้องการจำเป็นสูงกว่าเพศหญิง ($PNI_{modified}=.22$) จำแนกตามอายุ ครูที่มีอายุ 21-30 ปี มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified}=.27$) จำแนกตามระดับการศึกษา ครูระดับปริญญาตรีมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified}=.21$) จำแนกตามหน้าที่ ครูที่มีหน้าที่อื่นนอกเหนือจากเป็นครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified}=.22$) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified}=.25$) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified}=.24$) และ 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยของแต่ละด้าน ได้แก่ ความสามารถตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ คือ การฝึกอบรมในขณะที่ปฏิบัติงาน (On the job training) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ ความคิดริเริ่มในการใช้เครื่องมือและวิธีวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ได้ผลการประเมินผู้เรียนที่ชัดเจนและครบทุกด้าน คือ สร้างความตระหนักให้เห็นประโยชน์และเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำมีการสะท้อนคิดเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อัญชลี เรือนแก้ว (2560) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการ

เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 432 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลโดย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รายงาน เรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการ 2) ด้านการใช้สื่อการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ 3) ด้านการประเมินผล และ 4) ด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านย่อย พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) การเตรียมตนเองในศตวรรษที่ 21 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การออกแบบการเรียนรู้ 4) การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ 7) การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รายการที่ต้องการพัฒนามี 13 รายการเรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับแรก ดังนี้ 1) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อแบ่งปันองค์ความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ 3) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ 4) การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ 5) การศึกษาค้นคว้าหาความรู้และติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ

ศิริเพ็ญ ทองดี (2561) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการประเมินตามสภาพจริง สำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะการประเมินตามสภาพจริงของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสมรรถนะในการประเมินตามสภาพจริงของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศและระดับชั้นการสอนต่างกัน 3) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะการประเมินตามสภาพจริงจำแนกตามประสบการณ์การสอนของครูผู้สอน และ 4) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 330 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการประเมินตามสภาพจริง สำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการประเมินตามสภาพจริงของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดี พิจารณารายด้าน พบว่าสมรรถนะด้านวิธีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าด้านแนวคิด

และหลักการในการประเมินผลตามสภาพจริง 2) สมรรถนะด้านการประเมินตามสภาพจริงของครูผู้สอนที่มีเพศและระดับชั้นการสอนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) สมรรถนะด้านการประเมินตามสภาพจริงของครูโรงเรียนมัธยมศึกษากับประสบการณ์การสอนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ด้านแนวคิดและหลักการในการประเมินผลตามสภาพจริงไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านวิธีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นพบว่า โดยภาพรวมด้านแนวคิดและหลักการในการประเมินผลตามสภาพจริงมีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านวิธีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอน และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านแนวคิดและหลักการในการประเมินผลตามสภาพจริงมีความต้องการจำเป็นในการนำผลการประเมินตามสภาพจริงมาปรับใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุด ส่วนด้านวิธีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการประเมินผลงานนักเรียนจากการทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) มากที่สุด

ชญชนก สีฟ้า (2562) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) จัดลำดับความสำคัญของความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 405 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลโดยร้อยละ ค่าเฉลี่ย และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ตามลำดับ และ 2) การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ด้านความรู้ มีความต้องการจำเป็นในเรื่องแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลแต่ละประเภท การประเมินตามสภาพจริงและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ด้านทักษะมีความต้องการจำเป็นในเรื่อง การหาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือแต่ละประเภทสำหรับการวัดและประเมินผล การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล และการเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผล ตามลำดับ ด้านคุณลักษณะมีความต้องการจำเป็นในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ครู การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม การประพฤติปฏิบัติตน

เป็นแบบอย่างที่ดี ความมีวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ตามลำดับ

จากการศึกษางานวิจัย ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยได้ยึดกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสมาพันธ์ระดับนานาชาติ แนวคิดของ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association ไว้ดังนี้

1. การเลือกวิธีการวัดและประเมิน
2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน
3. การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน
4. การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
5. การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน
6. การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
7. จรรยาบรรณของผู้ประเมิน

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยประเมินความต้องการจำเป็นโดยศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็น และใช้เทคนิค $PNI_{modified}$ เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ใช้วิธีการเรียงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรการวิจัย ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,470 คน จำแนกตามอำเภอ และ ขนาดโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามอำเภอและขนาดโรงเรียน

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู
เมือง	ขนาดใหญ่	2	93
	ขนาดกลาง	16	235
	ขนาดเล็ก	31	209
องครักษ์	ขนาดใหญ่	2	95
	ขนาดกลาง	15	213
	ขนาดเล็ก	18	128

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู
บ้านนา	ขนาดใหญ่	2	63
	ขนาดกลาง	14	193
	ขนาดเล็ก	19	131
ปากพลี	ขนาดกลาง	4	60
	ขนาดเล็ก	8	50
รวม		131	1,470

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ทั้งนี้ยอมให้มีความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้จำนวนครู 316 คน (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2562, น.35-36) แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลคืนมาไม่น้อยกว่า 316 คน จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็น 400 คน เพื่อชดเชยข้อมูลที่อาจไม่ตอบกลับ จำนวนกลุ่มตัวอย่างคิดตามสัดส่วนประชากร จำแนกตามอำเภอ และขนาดโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและขนาดโรงเรียน

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวนโรงเรียน	จำนวนคน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนคน
เมือง	ขนาดใหญ่	2	93	2	40
	ขนาดกลาง	16	235	3	58
	ขนาดเล็ก	31	209	3	56
องครักษ์	ขนาดใหญ่	2	95	2	40
	ขนาดกลาง	15	213	3	54
	ขนาดเล็ก	18	128	3	35

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวนโรงเรียน	จำนวนคน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนคน
บ้านนา	ขนาดใหญ่	2	63	2	20
	ขนาดกลาง	14	193	3	32
	ขนาดเล็ก	19	131	3	35
ปากพลี	ขนาดกลาง	4	60	3	16
	ขนาดเล็ก	8	50	3	14
รวม		131	1,470	30	400

กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (two-stage sampling) โดยใช้อำเภอเป็นขั้นในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอองครักษ์ อำเภอบ้านนา และอำเภอปากพลี การสุ่มกลุ่มตัวอย่างดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 สุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน ได้อำเภอละ 8 โรงเรียน แต่ละอำเภอประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 3 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน ในส่วนของอำเภอปากพลี ไม่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงสุ่มเพียงโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

1.2.2 สุ่มครูจากโรงเรียนที่สุ่มได้ ตามจำนวนที่กำหนด โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและขนาดโรงเรียน แสดงดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและขนาดโรงเรียน

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
			(คน)
เมือง	ขนาดใหญ่	อนุบาลนครนายก	20
		วัดสันตยาราม	20
	ขนาดกลาง	วัดศรีจุฬา	20
		วัดดอนยอ	18

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)
	ขนาดกลาง	วัดหนองทองทราย	20
	ขนาดเล็ก	วัดท่าทราย	19
		วัดเอี่ยมประดิษฐ์	19
		วัดสมบุญสามัคคี	18
องครักษ์	ขนาดใหญ่	อนุบาลองครักษ์	20
		ชุมชนวัดเขี้ยวโอสถ	20
	ขนาดกลาง	วัดอรุณรังษี	18
		บ้านดอนกลาง	19
		วัดเข้มทอง	17
	ขนาดเล็ก	วัดวิบูลรังสรรค์	12
		ปากคลองพระอาจารย์	12
		บ้านหัวหมอน	11
บ้านนา	ขนาดใหญ่	อนุบาลบ้านนา	10
		วัดทองย้อย	10
	ขนาดกลาง	บ้านพริก	15
		บ้านเขาสองกลอง	9
		บ้านเขาหัวนา	8
	ขนาดเล็ก	วัดโบสถ์เจริญธรรม	13
		วัดเลขธรรมกิตต์	12
ปากพลี	ขนาดกลาง	วัดกุฎีเตี้ย	10
		บ้านโคกสว่าง	7
		บ้านดงแขวน	5
		วัดเกาะกา	4

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
	ขนาดเล็ก	วันครู 2504	5
		วัดพรหมเพชร	5
		วัดลำบัวลอย	4
		รวม	400

2. เครื่องมือวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด และ ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนโดยสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การเลือกวิธีการวัดและประเมิน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน จำนวน 60 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพที่ปฏิบัติและสภาพที่คาดหวัง เป็นรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response Format)

2.2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดกรอบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครูในบริบทของสภาพัฒนาระดับนานาชาติ แนวคิดของ American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association

2.2.2 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response Format)

2.2.3 จัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก แสดงดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แผนผังแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน

วัตถุประสงค์การประเมิน	ตัวชี้วัด	จำนวนข้อ
เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก	1. การเลือกวิธีการวัดและประเมิน	10
	1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน	2
	1.2 การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน	2
	1.3 การกำหนดวิธีการและเครื่องมือ	2
	1.4 การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ	2
	1.5 การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม	2

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์การประเมิน	ตัวชี้วัด	จำนวน ข้อ
	2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน	10
	2.1 การสร้างเครื่องมือวัดและประเมิน	6
	2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน	4
	3. การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน	5
	3.1 การตรวจให้คะแนน	2
	3.2 การแปลความหมายของคะแนน	3
เพื่อประเมินความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการวัดและประเมิน สมรรถนะผู้เรียนของครูระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครนายก	4. การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน	10
	4.1 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3
	4.2 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน	2
	4.3 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง	3
	4.4 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อเป็นข้อมูล สารสนเทศ	2
	5. การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการ เรียน	5
	5.1 การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน	3
	5.2 การตัดสินผลสมรรถนะผู้เรียน	2
	6. การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	10
	6.1 การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้เรียน	5
	6.2 การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้ปกครอง	2
	6.3 การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้บริหาร	3

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์การประเมิน	ตัวชี้วัด	จำนวน ข้อ
	7. จรรยาบรรณของผู้ประเมิน	10
	7.1 ความซื่อสัตย์	3
	7.2 ความยุติธรรม	3
	7.3 ความรับผิดชอบ	4
	รวม	60

2.2.4 สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับแผนผังการสร้างเครื่องมือ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม ความชัดเจนในการใช้ภาษาและปรับแก้ข้อความที่ไม่ชัดเจนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.5 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่า IOC ตั้งแต่ .75 – 1.00

2.2.6 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์และนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดสุทธธรรมาราม โรงเรียนสาริกา และโรงเรียนบ้านดงวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 50 คน

2.2.7 คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามโดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) และทดสอบนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์

2.2.8 คำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม .99

2.2.9 จัดทำแบบสอบถามแบบออนไลน์ โดยใช้โปรแกรมประยุกต์ทางการศึกษา Google form สำหรับเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย จากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปยังโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน โดยแนบ QR Code แบบสอบถามในหนังสือ ดังกล่าว

3.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแจ้งผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างผ่านทางระบบ รับ-ส่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก เพื่อขอความร่วมมือจากครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในการเก็บข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 1- 22 กรกฎาคม 2565 โดย เก็บข้อมูลทั้งสิ้น 400 คน ได้รับการตอบกลับแบบสอบถามออนไลน์ในรอบแรก ระหว่างวันที่ 1-15 กรกฎาคม 2565 ได้ข้อมูล จำนวน 356 คน ผู้วิจัยติดตามการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ในระหว่างวันที่ 16 - 22 กรกฎาคม 2565 ได้ข้อมูล จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 96.50 รายละเอียดดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	105	27.20
	หญิง	281	72.80
	รวม	386	100
2	ระดับการศึกษา		
	ปริญญาตรี	295	76.42
	ปริญญาโท	91	23.58
	รวม	386	100
3	ขนาดโรงเรียน		
	ขนาดใหญ่	112	29.01
	ขนาดกลาง	155	40.16
	ขนาดเล็ก	119	30.83
	รวม	386	100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย

4.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนในแต่ละด้าน โดยใช้สูตรดัชนี PNI_{modified} เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดย นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น.279) ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I-D}{D}$$

เมื่อ I = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

D = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

4.4 จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ใช้วิธีการเรียงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น.279)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก 2) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ในการเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การเลือกวิธีการวัดและประเมิน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน

1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน

ครูระดับประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน เรียงลำดับค่า PNI จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถวิเคราะห์และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของสมรรถนะที่ต้องการวัด (0.288) 2) สามารถกำหนดเค้าโครงการ

สร้างเครื่องมือได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย นิยาม ตัวบ่งชี้พฤติกรรมของสมรรถนะผู้เรียน (0.256) และ 3) สามารถกำหนดวิธีการและเครื่องมือได้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวบ่งชี้พฤติกรรมของสมรรถนะผู้เรียน (0.234) รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน

รายการ	สภาพที่ควรจะเป็น	สภาพที่คาดหวัง	PNI _{modified}
การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน			
1. สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินที่สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ	4.293	3.575	0.201
2. สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการนำผลการวัดและประเมินสมรรถนะที่ได้ไปใช้ เช่น พัฒนาผู้เรียน ตัดสินผลการเรียน จัดตำแหน่ง และวินิจฉัย	4.448	3.710	0.199
เฉลี่ย	4.371	3.643	0.200
การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน			
3. สามารถวิเคราะห์และกำหนดสมรรถนะที่ต้องการวัดและประเมินผล	4.391	3.622	0.212
4. สามารถวิเคราะห์และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของสมรรถนะที่ต้องการวัด	4.254	3.303	0.288
เฉลี่ย	4.323	3.463	0.250
การกำหนดวิธีการและเครื่องมือ			
5. สามารถกำหนดวิธีการและเครื่องมือได้ตรงกับสมรรถนะที่ต้องการวัด	4.396	3.642	0.207
6. สามารถกำหนดวิธีการและเครื่องมือได้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวบ่งชี้พฤติกรรมของสมรรถนะผู้เรียน	4.202	3.404	0.234
เฉลี่ย	4.299	3.523	0.221

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน

รายการ	สภาพที่ ควรจะเป็น	สภาพที่ คาดหวัง	PNI _{modified}
การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ			
7. สามารถจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือได้สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน	4.275	3.495	0.223
8. สามารถกำหนดเค้าโครงการสร้างเครื่องมือได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย นิยาม ตัวบ่งชี้พฤติกรรมของสมรรถนะผู้เรียน	4.298	3.422	0.256
เฉลี่ย	4.287	3.459	0.240
การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม			
9. สามารถเลือกวิธีการวัดและประเมินได้สอดคล้องกับสมรรถนะที่ต้องการประเมิน	4.303	3.526	0.220
10. สามารถเลือกเครื่องมือที่สอดคล้องกับนิยาม ตัวบ่งชี้พฤติกรรมของสมรรถนะผู้เรียน	4.238	3.518	0.205
เฉลี่ย	4.271	3.522	0.213
เฉลี่ยรายด้าน	4.310	3.522	0.224

1.2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน

ครูระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน เรียงลำดับค่า PNI จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถตรวจสอบหาความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ (0.320) 2) สามารถตรวจสอบหาคุณภาพด้านความตรง (Validity) ของเครื่องมือ (0.317) และ 3) สามารถตรวจสอบหาความยาก (Difficulty) และตรวจสอบหาอำนาจจำแนก (Discrimination) ของเครื่องมือ (0.302) รายละเอียด ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมิน
สมรรถนะผู้เรียน ด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน

รายการ	สภาพที่ ควรจะเป็น	สภาพที่ คาดหวัง	PNI _{modified}
การสร้างเครื่องมือวัดและประเมิน			
1. สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนได้ สอดคล้องกับแผนผังการสร้างเครื่องมือ	4.282	3.560	0.203
2. สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนได้ สอดคล้องกับตัวบ่งชี้พฤติกรรม	4.262	3.508	0.215
3. สามารถสร้างรูปรีดแสดงระดับสมรรถนะของผู้เรียน	4.205	3.443	0.221
4. สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ทางด้านความรู้ เช่น แบบทดสอบสมรรถนะ	4.264	3.570	0.194
5. สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ทางด้านทักษะ เช่น แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน แบบ ประเมินผลงาน	4.223	3.503	0.206
6. สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้าน คุณลักษณะ เช่น แบบสอบถามความคิดเห็น แบบวัด คุณลักษณะ	4.225	3.531	0.197
เฉลี่ย	4.244	3.519	0.206
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน			
7. สามารถตรวจสอบหาคุณภาพด้านความตรง (Validity) ของ เครื่องมือ	4.277	3.249	0.317
8. สามารถตรวจสอบหาความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ	4.290	3.251	0.320
9. สามารถตรวจสอบหาความยาก (Difficulty)และตรวจสอบหา อำนาจจำแนก (Discrimination) ของเครื่องมือ	4.220	3.241	0.302
10. สามารถดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง เมื่อพบข้อบกพร่องจาก การทดลองใช้เครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน	4.166	3.477	0.198
เฉลี่ย	4.238	3.305	0.284
เฉลี่ยรายด้าน	4.241	3.433	0.235

1.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

ครูระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน เรียงลำดับค่า PNI จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถแปลความหมายของคะแนนแบบอิงเกณฑ์ (0.278) 2) สามารถแปลความหมายของคะแนนแบบอิงกลุ่ม (0.274) และ 3) สามารถแปลความหมายของคะแนนได้เหมาะสมกับสมรรถนะและผู้เรียน (0.209) รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

รายการ	สภาพที่ควรจะเป็น	สภาพที่คาดหวัง	PNI _{modified}
การตรวจให้คะแนน			
1. สามารถกำหนดตัวเลขแทนระดับความสามารถของสมรรถนะผู้เรียน	4.213	3.492	0.206
2. สามารถตรวจให้คะแนนตามลักษณะเครื่องมือแต่ละชนิด	4.174	3.534	0.181
เฉลี่ย	4.194	3.513	0.194
การแปลความหมายของคะแนน			
3. สามารถแปลความหมายของคะแนนได้เหมาะสมกับสมรรถนะและผู้เรียน	4.212	3.484	0.209
4. สามารถแปลความหมายของคะแนนแบบอิงเกณฑ์	4.297	3.363	0.278
5. สามารถแปลความหมายของคะแนนแบบอิงกลุ่ม	4.218	3.311	0.274
เฉลี่ย	4.242	3.386	0.254
เฉลี่ยรายด้าน	4.223	3.437	0.229

1.4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ครูระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เรียงลำดับค่า PNI จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถนำผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคลและภาพรวมของชั้นเรียน

ร่วมวิเคราะห์ วางแผนกับฝ่ายวิชาการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาผู้เรียน (0.244) 2) สามารถวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคล และรายงานต่อผู้ปกครองเพื่อร่วมวางแผนพัฒนาจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อย (0.241) และ 3) สามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน (0.236) รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

รายการ	สภาพที่ ควรจะเป็น	สภาพที่ คาดหวัง	PNI _{modified}
การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน			
1. สามารถใช้ผลการวัดและประเมินสมรรถนะเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.189	3.560	0.177
2. สามารถใช้ผลการวัดและประเมินสมรรถนะเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน	4.202	3.544	0.186
3. สามารถใช้ผลการวัดและประเมินสมรรถนะเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ วางแผน ปรับปรุง สมรรถนะผู้เรียน	4.039	3.472	0.163
เฉลี่ย	4.143	3.525	0.175
การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน			
4. สามารถนำผลการวัดและประเมินสมรรถนะเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	4.228	3.547	0.192
5. สามารถนำผลการวัดและประเมินสมรรถนะมาวิเคราะห์ปัญหาและทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา	4.223	3.570	0.186
เฉลี่ย	4.226	3.559	0.189
การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง			
6. สามารถวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคลและนำผลรายงานต่อผู้เรียน	4.244	3.508	0.210
7. สามารถวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคล และรายงานต่อผู้ปกครองเพื่อร่วมวางแผนพัฒนาจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อย	4.236	3.415	0.241

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ ควรจะเป็น	สภาพที่ คาดหวัง	PNI _{modified}
8. สามารถนำผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคล และภาพรวมของชั้นเรียน ร่วมวิเคราะห์ วางแผนกับฝ่าย วิชาการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาผู้เรียน	4.249	3.415	0.244
เฉลี่ย	4.243	3.446	0.232
การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ			
9. สามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศการวัดและประเมินสมรรถนะ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.174	3.513	0.188
10. สามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศการวัดและประเมินสมรรถนะ ผู้เรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน	4.199	3.399	0.236
เฉลี่ย	4.187	3.456	0.212
เฉลี่ยรายด้าน	4.198	3.494	0.201

1.5 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและ ประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน

ครูระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการพัฒนา
กระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน เรียงลำดับค่า PNI จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก
ดังนี้ 1) สามารถกำหนดระดับความสามารถของแต่ละสมรรถนะเป็นสเกล (Scale) เช่น ระดับเริ่มต้น
ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง (0.257) 2) สามารถวิเคราะห์นิยาม
เพื่อสะท้อนตัวบ่งชี้พฤติกรรมในแต่ละระดับสมรรถนะ (0.232) และ 3) สามารถวิเคราะห์และกำหนด
นิยามของแต่ละระดับสมรรถนะ (0.224) รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน

รายการ	สภาพที่ควรจะเป็น	สภาพที่คาดหวัง	PNI _{modified}
การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน			
1. สามารถกำหนดระดับความสามารถของแต่ละสมรรถนะเป็นสเกล (Scale) เช่น ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง	4.269	3.396	0.257
2. สามารถวิเคราะห์และกำหนดนิยามของแต่ละระดับสมรรถนะ	4.150	3.391	0.224
3. สามารถวิเคราะห์นิยามเพื่อสะท้อนตัวบ่งชี้พฤติกรรมในแต่ละระดับสมรรถนะ	4.210	3.417	0.232
เฉลี่ย	4.210	3.401	0.238
การตัดสินผลสมรรถนะผู้เรียน			
4. สามารถตัดสินผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามระดับความสามารถ	4.277	3.593	0.190
5. สามารถวิเคราะห์ข้อมูล หลักฐาน เพื่อตัดสินผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน	4.184	3.503	0.195
เฉลี่ย	4.231	3.548	0.193
เฉลี่ยรายด้าน	4.218	3.460	0.219

1.6 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ครูระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรียงลำดับค่า PNI จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถสื่อสารผลการวัดและประเมินสมรรถนะต่อผู้ปกครองและร่วมวางแผนสนับสนุนจุดเด่น และพัฒนาจุดด้อยของผู้เรียน (0.259) 2) สามารถสื่อสารผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาสมรรถนะ (0.246) และ 3) สามารถจัดทำข้อมูลผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคลรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา (0.208) รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมิน
สมรรถนะผู้เรียน ด้านการสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

รายการ	สภาพที่ ควรจะเป็น	สภาพที่ คาดหวัง	PNI _{modified}
การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้เรียน			
1. สามารถรายงานผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้วย วิธีการเขียนบรรยาย	4.179	3.544	0.179
2. สามารถรายงานผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้วย วิธีการระบุอันดับที่ในกลุ่ม	4.262	3.604	0.183
3. สามารถรายงานผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้วย วิธีการระบุพัฒนาการที่ดีขึ้นของผู้เรียน	4.256	3.624	0.174
4. สามารถรายงานผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้วย วิธีการเสนภาพที่แสดงการเปรียบเทียบผลที่ชัดเจน	4.246	3.619	0.173
5. สามารถสื่อสารผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาสมรรถนะ	4.256	3.417	0.246
เฉลี่ย	4.240	3.562	0.191
การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้ปกครอง			
6. สามารถติดต่อ สื่อสาร ผลการวัดและประเมินสมรรถนะ ผู้เรียนต่อผู้ปกครองผ่านหลากหลายช่องทาง เช่น E-mail, Line, Facebook เพื่อให้ผู้ปกครองได้เห็นพัฒนาการของ ผู้เรียน	4.158	3.500	0.188
7. สามารถสื่อสารผลการวัดและประเมินสมรรถนะต่อผู้ปกครอง และร่วมวางแผนสนับสนุนจุดเด่น และพัฒนาจุดด้อยของ ผู้เรียน	4.256	3.381	0.259
เฉลี่ย	4.207	3.441	0.224

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ ควรจะเป็น	สภาพที่ คาดหวัง	PNI _{modified}
การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้บริหาร			
8. สามารถจัดทำข้อมูลผลการวัดและประเมินสมรรถนะ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา	4.311	3.567	0.208
9. สามารถจัดทำข้อมูลสรุปผลการวัดและประเมินสมรรถนะ ผู้เรียนเป็นภาพรวมรายชั้นเรียนรายงานต่อผู้บริหาร สถานศึกษา	4.233	3.552	0.192
10. สามารถจัดทำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน นำเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา	4.181	3.528	0.185
เฉลี่ย	4.242	3.549	0.195
เฉลี่ยรายด้าน	4.234	3.534	0.198

1.7 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและ ประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านจรรยาบรรณของผู้ประเมิน

ครูระดับประถมศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้าน
จรรยาบรรณของผู้ประเมิน เรียงลำดับจากค่า PNI มากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถศึกษา
ค้นคว้า พัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ ๆ และนำมาปรับใช้กับผู้เรียน (0.282) 2) สามารถ
ดำเนินการวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (0.277) และ 3) สามารถตัดสินผล
การประเมินผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (0.269) รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมิน
สมรรถนะผู้เรียน ด้านจรรยาบรรณของผู้ประเมิน

รายการ	สภาพที่ ควรจะเป็น	สภาพที่ คาดหวัง	PNI _{modified}
ความซื่อสัตย์			
1. ไม่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยน แกไขคะแนนที่ได้จากการ ทดสอบของผู้เรียน	4.974	4.912	0.013
2. สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนตาม เกณฑ์ที่กำหนด	4.407	3.451	0.277
3. ไม่นำเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินมาเผยแพร่หรือชี้ แนะวิธีการหาคำตอบให้กับผู้เรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	4.966	4.896	0.014
เฉลี่ย	4.782	4.420	0.101
ความยุติธรรม			
4. สามารถตรวจให้คะแนนเป็นไปตามเกณฑ์โดยไม่ลำเอียง ใครคนใดคนหนึ่ง	4.961	4.925	0.007
5. ไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวในการตรวจให้คะแนนและตัดสินผล การประเมิน	4.427	4.326	0.023
6. สามารถตัดสินผลการประเมินผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด	4.311	3.396	0.269
เฉลี่ย	4.566	4.216	0.100
ความรับผิดชอบ			
7. สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลได้เสร็จตามเวลา ที่กำหนด	4.472	4.104	0.090
8. สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่ตนเองได้รับ มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ	4.567	4.312	0.059

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	สภาพที่ควรจะเป็น	สภาพที่คาดหวัง	PNI _{modified}
9. สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลตามลำดับขั้นตอน แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง และพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	4.513	4.254	0.061
10. สามารถศึกษา ค้นคว้า พัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ ๆ และนำมาปรับใช้กับผู้เรียน	4.466	3.484	0.282
เฉลี่ย	4.505	4.039	0.123
เฉลี่ยรายด้าน	4.606	4.206	0.095

ตอนที่ 2 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา

2.1 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก เป็นรายด้าน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก เป็นรายด้าน พบว่า ครูระดับประถมศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน (0.235) 2) การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน (0.229) 3) การเลือกวิธีการวัดและประเมิน (0.224) 4) การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน (0.219) 5) การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (0.201) 6) การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (0.198) และ 7) จรรยาบรรณของผู้ประเมิน (0.095) รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 สรุปผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา เป็นรายด้าน

สมรรถนะ	PNI _{modified}	ลำดับ
ด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน	0.235	1
ด้านการตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน	0.229	2
ด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน	0.224	3
ด้านการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน	0.219	4
ด้านการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	0.201	5
ด้านการสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	0.198	6
ด้านจรรยาบรรณของผู้ประเมิน	0.095	7

2.2 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา ด้านย่อย

2.2.1 ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน เรื่อง การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน (0.250) การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ (0.240) การกำหนดวิธีการและเครื่องมือ (0.221) การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม (0.213) และ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน (0.200) ตามลำดับ

2.2.2 ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน เรื่อง การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน (0.284) และการสร้างเครื่องมือวัดและประเมิน (0.206) ตามลำดับ

2.2.3 ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน เรื่อง การแปลความหมายของคะแนน (0.254) และการตรวจให้คะแนน (0.194) ตามลำดับ

2.2.4 ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง (0.232) การใช้ผลการวัดและประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศ (0.212) การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (0.189) และ การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (0.175) ตามลำดับ

2.2.5 ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน เรื่อง การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน (0.238) และการตัดสินผลสมรรถนะผู้เรียน (0.193) ตามลำดับ

2.2.6 ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่อง การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้ปกครอง (0.224) การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้บริหาร (0.195) และการสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้เรียน (0.191) ตามลำดับ

2.2.7 ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ประเมินเรื่อง ความรับผิดชอบ (0.123) ความซื่อสัตย์ (0.101) และความยุติธรรม (0.100) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

2.3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา ในภาพรวมทุกสมรรถนะ

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในภาพรวมทุกสมรรถนะ พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา 5 ลำดับแรก ดังนี้ 1) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน (0.284) 2) การแปลความหมายของคะแนน (0.254) 3) การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน (0.250) 4) การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ (0.240) และ 5) การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน (0.238) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายสมรรถนะ

รายการ	PNI _{modified}	ลำดับความสำคัญ		
		รายด้าน	รายย่อย	ภาพรวม
1. การเลือกวิธีการวัดและประเมิน	0.224	3		
1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน	0.200		5	12
1.2 การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน	0.250		1	3
1.3 การกำหนดวิธีการและเครื่องมือ	0.221		3	8
1.4 การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ	0.240		2	4
1.5 การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม	0.213		4	9

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	PNI _{modified}	ลำดับความสำคัญ		
		ราย ด้าน	รายด้าน ย่อย	ภาพ รวม
2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน	0.235	1		
2.1 การสร้างเครื่องมือวัดและประเมิน	0.206		2	11
2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน	0.284		1	1
3. การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของ คะแนน	0.229	2		
3.1 การตรวจให้คะแนน	0.194		2	14
3.2 การแปลความหมายของคะแนน	0.254		1	2
4. การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน	0.201	5		
4.1 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน	0.175		4	18
4.2 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน	0.189		3	17
4.3 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง	0.232		1	6
4.4 การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อเป็นข้อมูล สารสนเทศ	0.212		2	10
5. การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการ เรียน	0.219	4		
5.1 การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน	0.238		1	5
5.2 การตัดสินผลสมรรถนะผู้เรียน	0.193		2	15
6. การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	0.198	6		
6.1 การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้เรียน	0.191		3	16
6.2 การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้ปกครอง	0.224		1	7
6.3 การสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้บริหาร	0.195		2	13
7. จรรยาบรรณของผู้ประเมิน	0.095	7		
7.1 ความซื่อสัตย์	0.101		2	20
7.2 ความยุติธรรม	0.100		3	21
7.3 ความรับผิดชอบ	0.123		1	19

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1.1.1 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

1.1.2 เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,470 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การเลือกวิธีการวัดและประเมิน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน เป็นแบบสอบถามโดยมีรูปแบบการตอบสนองคู่ จำนวน 60 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยดัชนีความสอดคล้อง มีค่าตั้งแต่ .75 – 1.00 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .99

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามออนไลน์ Google form ผ่านทางระบบ รับ-ส่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก จำนวน 30 โรงเรียน โดยกำหนดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามจำนวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน ทั้งหมดจำนวน 400 คน ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 – 22 กรกฎาคม 2565 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 386 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.50

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย

1.3 ผลการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก

1) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถวิเคราะห์และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของสมรรถนะที่ต้องการวัด 2) สามารถกำหนดเค้าโครงการสร้างเครื่องมือได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย นิยาม ตัวบ่งชี้พฤติกรรมของสมรรถนะผู้เรียน และ 3) สามารถกำหนดวิธีการและเครื่องมือได้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ตัวบ่งชี้พฤติกรรมของสมรรถนะผู้เรียน

2) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถตรวจสอบหาความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ 2) สามารถตรวจสอบหาคุณภาพด้านความตรง (Validity) ของเครื่องมือ และ 3) สามารถตรวจสอบหาความยาก (Difficulty) และตรวจสอบหาอำนาจจำแนก (Discrimination) ของเครื่องมือ

3) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถแปลความหมายของคะแนนแบบอิงเกณฑ์ 2) สามารถแปลความหมายของคะแนนแบบอิงกลุ่ม และ 3) สามารถแปลความหมายของคะแนนได้เหมาะสมกับสมรรถนะและผู้เรียน

4) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถนำผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคลและภาพรวมของชั้นเรียน ร่วมวิเคราะห์ วางแผนกับฝ่ายวิชาการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาผู้เรียน 2) สามารถวิเคราะห์ผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคล และรายงานต่อผู้ปกครองเพื่อร่วมวางแผนพัฒนาจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อย และ 3) สามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน

5) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถกำหนดระดับความสามารถของแต่ละสมรรถนะเป็นสเกล (Scale) เช่น ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง 2) สามารถวิเคราะห์นิยามเพื่อสะท้อนตัวบ่งชี้พฤติกรรมในแต่ละระดับสมรรถนะ และ 3) สามารถวิเคราะห์และกำหนดนิยามของแต่ละระดับสมรรถนะ

6) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถสื่อสารผลการวัดและประเมินสมรรถนะต่อผู้ปกครองและร่วมวางแผนสนับสนุนจุดเด่น และพัฒนาจุดด้อยของผู้เรียน 2) สามารถสื่อสารผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาสมรรถนะ และ 3) สามารถจัดทำข้อมูลผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคลรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

7) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ประเมิน 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สามารถศึกษา ค้นคว้า พัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ ๆ และนำมาปรับใช้กับผู้เรียน 2) สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด และ 3) สามารถตัดสินผลการประเมินผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3.2 ผลการจัดลำดับความต้อการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก

1) ผลการจัดลำดับความต้อการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก เป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความต้อการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล เรียงลำดับความต้อการจำเป็นจากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน 2) การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน 3) การเลือกวิธีการวัดและประเมิน 4) การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน 5) การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 6) การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 7) จรรยาบรรณของผู้ประเมิน

2) ผลการจัดลำดับความต้อการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก เป็นด้านย่อย พบว่า

(1) ครูมีความต้อการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน โดยเรียงลำดับด้านย่อย ดังนี้ การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้อการวัดและประเมิน การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือ การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม และการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมิน

(2) ครูมีความต้อการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน โดยเรียงลำดับด้านย่อย ดังนี้ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน และการสร้างเครื่องมือวัดและประเมิน

(3) ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน โดยเรียงลำดับด้านย่อย ดังนี้ การแปลความหมายของคะแนน และการตรวจให้คะแนน

(4) ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเรียงลำดับด้านย่อย ดังนี้ การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้อง การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

(5) ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน โดยเรียงลำดับด้านย่อย ดังนี้ การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน และการตัดสินผลสมรรถนะผู้เรียน

(6) ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับด้านย่อย ดังนี้ การสื่อสารผลการวัดและการประเมินต่อผู้ปกครอง การสื่อสารผลการวัดและการประเมินต่อผู้บริหาร และการสื่อสารผลการวัดและประเมินต่อผู้เรียน

(7) ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ประเมิน โดยเรียงลำดับด้านย่อย ดังนี้ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม

3) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา ในภาพรวมทุกสมรรถนะ

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในภาพรวมทุกสมรรถนะ พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา 5 ลำดับแรก ดังนี้ 1) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน 2) การแปลความหมายของคะแนน 3) การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน 4) การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ และ 5) การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน

2. อภิปรายผล

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก พบว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน 2) การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน 3) การเลือก

วิธีการวัดและประเมิน 4) การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน 5) การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 6) การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 7) จรรยาบรรณของผู้ประเมิน ตามลำดับ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า สมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน คือความสามารถทางด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของครูที่นำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลย์วิสาข์ ธาราวร (2558) ทำการประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างเครื่องมือมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการตรวจให้คะแนนการรายงานผล และการนำผลไปใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญชนก สีฟ้า (2562) ทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ตามลำดับ และสอดคล้องกับ จันทิมา จันทรประสาท (2560) ทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล ด้านทักษะ ด้านความรู้ และด้านคุณลักษณะ ตามลำดับ

ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน เป็นอันดับที่ 1 โดยเมื่อพิจารณาขยายย่อยพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรื่อง การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้ประเมินสมรรถนะขาดความรู้ความเข้าใจการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือครูผู้ประเมินจะต้องมีความรู้ ทักษะในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแต่ละชนิด ซึ่งครูยังขาดความเป็นระบบในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากจะส่งผลทำให้ได้ผลการประเมินที่ดีมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชิรา ซาติกุล (2552) ธัญชนก สีฟ้า (2562) และ จันทิมา จันทรประสาท (2560) พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการหาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินมากที่สุด ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564ข, น.9) จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ครูผู้ประเมินสมรรถนะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือให้สอดคล้องกับเครื่องมือแต่ละชนิดที่นำมาใช้ประเมินสมรรถนะผู้เรียน และในปัจจุบันมีการพัฒนาโปรแกรมการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมืออย่างหลากหลาย ดังนั้น การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ถือได้ว่ามี

ความจำเป็นที่ครูผู้ดำเนินการประเมินสมรรถนะจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะปฏิบัติดังกล่าว จนสามารถนำไปใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนได้

ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านการตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน เป็นอันดับที่ 2 เมื่อพิจารณารายย่อย พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรื่อง การแปลความหมายของคะแนน เป็นลำดับที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มุ่งการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ เน้นประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อสะท้อนความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน เก็บรวบรวมหลักฐานผลการเรียนรู้ ความก้าวหน้าเป็นไปตามเกณฑ์ หรือระดับความรู้ที่กำหนดตามมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564, น.144) การประเมินดังกล่าว ครูผู้ประเมินสมรรถนะมีความจำเป็นที่ต้องมีความรู้ ทักษะในแปลความหมายของคะแนนได้เป็นอย่างดี โดยจะต้องศึกษาวิเคราะห์วิธีการแปลความหมายของคะแนน สามารถนำความรู้มาปฏิบัติได้ ซึ่งประกอบด้วย การแปลความหมายของคะแนนแบบอิงเกณฑ์ และการแปลความหมายแบบอิงกลุ่ม แต่ครูยังไม่สามารถปฏิบัติได้จริง จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนา

ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ด้านเลือกวิธีการวัดและประเมิน เป็นอันดับที่ 3 โดยเมื่อพิจารณารายย่อย พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรื่อง การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์และกำหนดสมรรถนะที่ต้องการวัดและประเมินถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญ ครูผู้ประเมินต้องมีความรู้ ทักษะในการวิเคราะห์รายละเอียดเพื่อกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน เพื่อให้การวัดและประเมินผลในครั้งนั้นมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว ครูจึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาด้านการวิเคราะห์และกำหนดสมรรถนะที่ต้องการประเมิน เพื่อวางแผนออกแบบการวัดและประเมินสมรรถนะอย่างละเอียด ชัดเจน ซึ่งการวิเคราะห์และกำหนดสมรรถนะได้ถูกต้องย่อมส่งผลให้การวัดและประเมินสมรรถนะในครั้งนั้น มีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มาร์ต พัฒผล, 2562, น.2)

ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ในภาพรวมทุกสมรรถนะ 5 ลำดับแรก ดังนี้ 1) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมิน 2) การแปลความหมายของคะแนน 3) การวิเคราะห์และกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน 4) การจัดทำแผนผังการสร้างเครื่องมือ และ 5) การกำหนดระดับสมรรถนะผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ครูผู้ดำเนินการวัดและประเมินสมรรถนะยังขาดความรู้ ทักษะที่จำเป็น จะเห็นได้ว่าทั้ง 5 สมรรถนะ เป็นสมรรถนะที่ต้องใช้ความรู้จนเกิดเป็นทักษะจึงจะสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา จันทรประสาท (2560) ทำการประเมิน

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย พบว่า ครูความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านทักษะสูงสุด เป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ด้านความรู้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ครูระดับประถมศึกษามีความต้องการจำเป็น คือ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน การเลือกวิธีการวัดและประเมิน การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน ตามลำดับ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผน ตัดสินใจ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยเรียงตามลำดับตามความต้องการจำเป็นดังกล่าว

3.1.2 สถานศึกษานำแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา ไปสำรวจครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อนำผลไปใช้ในการดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการวิจัยครั้งนี้การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยศึกษาเฉพาะความต้องการและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน แต่ยังไม่ได้อธิบายสาเหตุและแนวทางการพัฒนา ดังนั้น ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเพิ่มเติม เพื่อสามารถพัฒนาครูได้ตรงตามสาเหตุที่เกิดความต้องการจำเป็น

3.2.2 เมื่อครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนแล้ว ควรมีการวิจัยติดตามผลการพัฒนาครูด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่ามีการพัฒนาตามสภาพที่ควรจะเป็น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลย์วิสาข์ ธารารว. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2560). *วิธีการและเครื่องมือประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทิมา จันทระประสาท. (2560). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- จิรนนท์ นุ่นชูคັນ. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จิราภรณ์ มีสง่า, และ อิศรา รุ่งทวีชัย. (2561). การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ*, 5(2), 93-101.
- โชติกา ผลภาชี. (2558). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). *มารู้จัก COMPETENCY กันเถอะ*. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็น เตอร์.
- ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง. (2556). *การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ณิชิรา ซาติกุล. (2552). *การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- ทิวต์ล มณีโชติ. (2554). *การพัฒนาสมรรถนะตัวชี้วัดและเครื่องมือวัดด้านการวัดและประเมินผล การศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- ทศนา แคมมณี. (2562). *10 สมรรถนะหลัก ปั่นเด็กไทยฉลาดรู้ อยู่ดีมีสุข มีความสามารถสูงและใส่ใจ สังคม*. สืบค้นจาก http://site.ksp.or.th/content.php?site=library&SiteMenuID=4472&Action=view&Sys_Page=&Sys_PageSize=&DataID=2251.
- เทื่อน ทองแก้ว. (2550). *สมรรถนะ (Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ธัญชนก สี่ฟ้า. (2562). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ธำรง บัวศรี. (2535). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). *พรมแดนความรู้ด้านการวิจัยและสถิติ*. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). *การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- เบญจมาศ พุทธิมา. (2561). *การพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาของครูผู้สอน โดยใช้เทคนิคการเสริมพลังอำนาจ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2555). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2564). *เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). *การประเมินผลการเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.
- เมษา นวลศรี. (2556). *การประเมินผลการเรียนรู้*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เมษา นวลศรี, และ กุลชาติ พันธุ์วรกุล. (2563). *วิเคราะห์สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลของครู กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 14(3), 116-133.*

- รังสรรค์ มณีเล็ก. (2545). แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินทางการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา* (หน่วยที่ 1, น. 32-33). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราตรี นันทสุนทร. (2553). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: จุฑาทอง.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วนิดา เดชตานนท์. (2540). *การประเมินผลการเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครราชสีมา: ภาควิชาการวิจัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2557). การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมิน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา* (หน่วยที่ 5, น. 1-87). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2562). การออกแบบการเลือกกลุ่มตัวอย่าง. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยทางการวัดและประเมินผลการศึกษา* (หน่วยที่ 4, น. 4-35). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). สืบค้นจาก thaijo.org/index.php/withayajarnjournal/article/view/240674/163802.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2562). *การประเมินตามสภาพจริงอิงสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิหาญ พละพร. (2558). *การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินการคิดสำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ศิริเพ็ญ ทองดี. (2561). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการประเมินตามสภาพจริงสำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร อาจปักษา. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2551). *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง วิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสศ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2550). *การวัดและประเมินผลเพื่อคุณภาพการเรียนรู้และตัวอย่างข้อสอบจากโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA)*. กรุงเทพฯ: เซเวน พรินติ้ง กรุ๊ป.
- สมชาย วรรณเกษมสกุล. (2556). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). อุดรธานี: โรงพิมพ์ อักษรศิลป์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2545). *การวัดผลการศึกษา*. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์
- สมบูรณ์ ต้นยะ. (2545). *การประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมภัสสร บัวรอด. (2562). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2535). *ความรู้พื้นฐานสำหรับการประเมินโครงการทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สังวรณัฏ ภัคกระโทก. (2561). *การวัดและประเมินผลสำหรับการศึกษาอิงมาตรฐาน*. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2556/E/130/65.PDF>.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). *ประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562*. สืบค้นจาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/2020/06/19628/>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิเคราะห์สมรรถนะและการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562ก). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. นนทบุรี: บริษัท 21 เซ็นจูรี่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562ข). *รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564ก). รายงานเฉพาะเรื่องที่ 12 หลักสูตรและการเรียนการสอน
 สอนฐานสมรรถนะ. สืบค้นจาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1746-file.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564ข). คู่มือการนำกรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียน ระดับชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 4-6 ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครูสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ม.ป.ป.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564ก). ร่างกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ.
 สืบค้นจาก. <https://shorturl.asia/8Mwzl>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564ข). หลักสูตรฐานสมรรถนะ. สืบค้นจาก
<https://shorturl.asia/XJTb8>.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. สืบค้นจาก
<https://dictionary.orst.go.th/>.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2561). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ชุดการประเมิน การวิจัย
 และการประกันคุณภาพ ฉบับราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
 พริกหวานกราฟฟิก.
- สิรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล. (2563). การวัดและประเมินผลการศึกษา. เชียงใหม่: ส. อินฟอร์เมชั่น
 เทคโนโลยี.
- สุกัญญา รัตมิตธรรมโชติ. (2548). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย *Competency Based Learning*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- สุบิน ยุระรัช. (2554). แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานประเมินความต้องการจำเป็น. ศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยนเรศวร, 13(2), 31-54.
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2545). การเลือกใช้เครื่องมือเพื่อการประเมิน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนา
 เครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา* (หน่วยที่ 15, น. 333-350). นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ประเสริฐสิน และคณะ. (2564). แนวทางการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะในศตวรรษที่
 21. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 27(2), 16-31.

- อัญชลี เรือนแก้ว. (2560). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*
- อารีย์ วชิรวิภากร. (2542). *การวัดและประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- American Federation of Teachers National Council on Measurement in Education & National Education Association. (1990). *Standards for Teacher Competence in Educational Assessment of students*. Washington, DC: n.p.
- Chase, C.I. (1987). *Measurement for education evaluation*. Philipines: Addison – Wesley Publishing.
- Kaufman, R., Rojas, A. M., & Mayer, H. (1993). *Needs assesment: A users guide*. Englewood Cliffs, New Jersey: Educational Technology.
- Sax, Gilbert. (1989). *Principles of Educational and Psychological Measurement and Evaluation*. United Stats: Wadsworth Publishing.
- Stufflebeam, D. L. (1985). *The methodology of metaevaluation as reflected in metaevaluations by the Western Michigan University Evaluation center*. Journal of Personnel Evaluation in Evaluation.
- Witkin, B, R., & Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments. A practical guide*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, lic.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ นายโสภณ อ้นบางไทร
 สถานที่ทำงาน ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ชื่อ นางสาวศุภีมาศ บุญศรี
 สถานที่ทำงาน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดดอนยอ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ชื่อ นางสาวชุตินา เสนา
 สถานที่ทำงาน ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลนครนายก
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
 แขนงวิชาการทดสอบและวัดผลทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ นางสาวสุพักตราพรรณ สุวรรณศรี
 สถานที่ทำงาน ครูชำนาญการ โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์
 สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
 แขนงวิชาการทดสอบและวัดผลทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว.0602.16 (บ) / 414

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน 1 ชุด
	2. แผนผังเครื่องมือวิจัย	จำนวน 1 ชุด
	3. แบบสอบถาม	จำนวน 1 ชุด
	4. แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถาม	จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวหทัยรัตน์ พานทอง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้ การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครูระดับประถมศึกษา และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมิน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงแบบสอบถามของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 093-649-9694

ที่ อว.0602.16 (บ) / 451

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ มิถุนายน 2565

เรื่อง ขออนุญาตให้ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วยนางสาวหทัยรัตน์ พานทอง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนของครู
ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนของท่าน
เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน โดยตอบแบบสอบถามออนไลน์ทาง Link
หรือโดยการสแกน QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่าน ในการอนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน
เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 093-649-9694

<https://forms.gle/S6OU8VVjoc2bvPjY6>

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน
ของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ซึ่งสารสนเทศที่ได้จะประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนต่อไป
2. ขอให้ท่านตอบข้อมูลตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะเก็บข้อมูลเป็นความลับ และนำเสนอในภาพรวม และไม่มีผลเสียต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
3. แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวหทัยรัตน์ พานทอง

นักศึกษาบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

3. ขนาดโรงเรียนของท่าน

ขนาดเล็ก (1 – 120 คน)

ขนาดกลาง (121 – 600 คน)

ขนาดใหญ่ (601 – 1500 คน)

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง 1. รายการประเมินแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การเลือกวิธีการวัดและประเมิน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมิน การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน การใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน

2. ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ข้อละ 2 ตำแหน่ง โดยให้ท่านพิจารณาว่าความสามารถของตนเองในแต่ละพฤติกรรมอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด

2.1 ตำแหน่งช่องแรกให้ทำเครื่องหมายในช่อง “สภาพที่ปฏิบัติ”

2.2 ตำแหน่งช่องที่สองให้ทำเครื่องหมายในช่อง “สภาพที่คาดหวัง”

3. เกณฑ์คะแนนแต่ละระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด/สภาพที่คาดหวังในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมในระดับมาก/สภาพที่คาดหวังในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง/สภาพที่คาดหวังในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมในระดับน้อย/สภาพที่คาดหวังในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด/สภาพที่คาดหวังในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	สภาพที่ปฏิบัติ					สภาพที่คาดหวัง				
		น้อยที่สุด ← → มากที่สุด					น้อยที่สุด ← → มากที่สุด				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ด้านที่ 1 การเลือกวิธีการวัดและประเมิน											
1	สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินที่สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ			✓							✓

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ ความต้องการด้านการเลือกวิธีการวัดและประเมิน ข้อที่ 1

หมายความว่า ในสภาพที่ปฏิบัตินั้น ท่านสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินที่สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับ ปานกลาง (ระดับ 3) แต่สภาพที่คาดหวังนั้น ควรสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินที่สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมากที่สุด (ระดับคุณภาพ 5) เป็นต้น

ข้อ	รายการ	สภาพที่ปฏิบัติ					สภาพที่คาดหวัง				
		น้อยที่สุด → มากที่สุด					น้อยที่สุด → มากที่สุด				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8	สามารถนำผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคลและภาพรวมของชั้นเรียน ร่วมวิเคราะห์วางแผนกับฝ่ายวิชาการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข และพัฒนาผู้เรียน										
9	สามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคล										
10	สามารถจัดทำข้อมูลสารสนเทศการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน										
ด้านที่ 5 การพัฒนากระบวนการกำหนดเกรดและตัดสินผลการเรียน											
1	สามารถกำหนดระดับความสามารถของแต่ละสมรรถนะเป็นสเกล (Scale) เช่น ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง										
2	สามารถวิเคราะห์และกำหนดนิยามของแต่ละระดับสมรรถนะ										
3	สามารถวิเคราะห์นิยามเพื่อสะท้อนตัวบ่งชี้พฤติกรรมในแต่ละระดับสมรรถนะ										
4	สามารถตัดสินผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามระดับความสามารถ										
5	สามารถวิเคราะห์ข้อมูล หลักฐาน เพื่อตัดสินผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน										
ด้านที่ 6 การสื่อสารผลการวัดและประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง											
1	สามารถรายงานผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้วยวิธีการเขียนบรรยาย										
2	สามารถรายงานผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้วยวิธีการระบุอันดับที่ในกลุ่ม										

ข้อ	รายการ	สภาพที่ปฏิบัติ					สภาพที่คาดหวัง				
		น้อยที่สุด → มากที่สุด					น้อยที่สุด → มากที่สุด				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3	สามารถรายงานผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้วยวิธีการระบุพัฒนาการที่ดีขึ้นของผู้เรียน										
4	สามารถรายงานผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนด้วยวิธีการเสั่สภาพที่แสดงการเปรียบเทียบผลที่ชัดเจน										
5	สามารถสื่อสารผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาสมรรถนะ										
6	สามารถติดต่อ สื่อสาร ผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนต่อผู้ปกครองผ่านหลากหลายช่องทาง เช่น E-mail, Line, Facebook เพื่อให้ผู้ปกครองได้เห็นพัฒนาการของผู้เรียน										
7	สามารถสื่อสารผลการวัดและประเมินสมรรถนะต่อผู้ปกครองและร่วมวางแผนสนับสนุนจุดเด่น และพัฒนาจุดด้อยของผู้เรียน										
8	สามารถจัดทำข้อมูลผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคลรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา										
9	สามารถจัดทำข้อมูลสรุปผลการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นภาพรวมรายชั้นเรียนรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา										
10	สามารถจัดทำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนนำเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา										
ด้านที่ 7 จรรยาบรรณของผู้ประเมิน											
1	ไม่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยน แกไขคะแนนที่ได้จากการทดสอบของผู้เรียน										

ข้อ	รายการ	สภาพที่ปฏิบัติ					สภาพที่คาดหวัง				
		น้อยที่สุด → มากที่สุด					น้อยที่สุด → มากที่สุด				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2	สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด										
3	ไม่นำเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินมาเผยแพร่หรือชี้แนะวิธีการหาคำตอบให้กับผู้เรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง										
4	สามารถตรวจให้คะแนนเป็นไปตามเกณฑ์โดยไม่ลำเอียง ใครคนใดคนหนึ่ง										
5	ไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวในการตรวจให้คะแนนและตัดสินผลการประเมิน										
6	สามารถตัดสินผลการประเมินผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด										
7	สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลได้เสร็จตามเวลาที่กำหนด										
8	สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่ตนเองได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ										
9	สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลตามลำดับขั้นตอน แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง และพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง										
10	สามารถศึกษา ค้นคว้า พัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ ๆ และนำมาปรับใช้กับผู้เรียน										

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวหทัยรัตน์ พานทอง
วัน เดือน ปี เกิด	2 ตุลาคม 2534
สถานที่เกิด	อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	ค.บ. (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลนครนายก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก
ตำแหน่ง	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ. 1

